

MINISTERUL EDUCAȚIEI, TINERETULUI ȘI SPORTULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „A. RUSSO” DIN BĂLȚI
BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ

Maria ȘLEAHTIȚCHI

Biobibliografie

BĂLȚI, 2005

C.Z.U. 016: 82

§ 63

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Maria Șleahțișchi : biobibliogr. / Univ. de Stat „Alec Russo”, Bibl. Șt. ; alcăt. Ana Nagherneac ; red. coord. Elena Harconița ; red. Dora Caduc ; trad. în lb. franceză de Elena Dragan, în lb. engleză de Iulia Ignatiuc. – Bălți, 2005. – 114 p. – (Scriitori universitari bălțeni).

ISBN 9975-931-79-0

Alcătuitor

Ana Nagherneac

Redactor coordonator

Elena Harconița

Redactor

Dora Caduc

Traducere în

limba franceză

Elena Dragan

limba engleză

Iulia Ignatiuc

Pe copertă

fotografie (2005) de

Nicolae Răileanu

Pe foaia de titlu

portret grafic (2003) de

Glebus Sainciuc

Machetare computerizată

Ana Nagherneac

ă Biblioteca Științifică, Bălți, 2005

ISBN 9975-931-79-0

Sumar

Elena HARCONIȚA. Cuvînt înainte	4
Margareta CURTESCU. Tentația departelului	11
Reflexele unui portret de creație	
Zinaida TĂRIȚĂ. Începuturi filologice	21
Gh. POPA. Polivalența unui destin ștefăneștean	21
Lucia ȚURCANU. Un model de verticalitate	23
Nicolae LEAHU. Un model de prezență universitară	25
Anatol MORARU. Edificarea Ființei	27
Adrian CIUBOTARU. Har și dăriure	29
Tatiana ȚURCANU. Femeie-iris	30
Tabel cronologic	31
Poemele viitorului trecut	45
File de album	47
Ediții aparte	
(autor, coautor, coordonator, antologator)	62
Prezențe în antologii	63
Prezențe în volume colective	63
Prezențe în presă	
A. Poezie	65
B. Proză. Teatru	66
C. Istorie și critică literară	67
D. Traduceri	71
E. Publicistică	72
F. Anchete, dialoguri	73
Receptări	74
Didactica universitară	
(coordonarea tezelor de licență / master)	86
Referent oficial la teze de doctor	91
Referințe critice	93
Indici auxiliari	
Nume	97
Titluri	103
Publicații periodice	108
Titluri ale tezelor de licență/ master/ doctor	110
Surse electronice	114

Cuvînt înainte

În cele mai bune cărți, oamenii ne vorbesc despre gîndurile lor și își revarsă sufletele în sufletele noastre. Cărțile le oferă tuturor celor care le folosesc cu credință prezența spirituală a celor mai buni reprezentanți ai neamului nostru. Pentru a ne cunoaște valorile, pentru a le apropia și a ne apropia mai mult de ele, pentru a le trece istoria și imaginea peste ani și ani, au fost concepute aceste colecții de biobibliografii *Personalități universitare bălțene*, *Universitari bălțeni*, *Promotori ai culturii*, a căror editare a început la Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo”, în primii ani ai mileniului trei.

Colecția *Scriitori universitari bălțeni* o deschide Maria Șleahtițchi, decanul Facultății de Filologie. Este membru titular al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova, al Uniunii Scriitorilor din România, membru al PEN (Poeti, Eseiști, Naratori) Centrului, Filiala din Republica Moldova, redactor-șef adjunct al revistei literare *Semn* – toate acestea venind să confirme pe deplin valoarea operei sale de scriitor. Este autoare a 9 volume și peste 125 de publicații de proză, dramaturgie, eseuri și studii pe varii teme, antologator, precum și un filolog mereu sedusă de carte, de rosturile ei regale.

Se știe că omul devine cunoscut prin numele său. Maria Șleahtițchi a devenit un nume cunoscut nu numai în Moldova, dar și în cercul mai larg al intelectualilor moldoveni din străinătate.

A urmat Facultatea de Filologie a Institutului Pedagogic „A. Russo”, a studiat cu pasiune, absolvind în anul 1981 cu înaltul titlu de șef de promoție. A decis să rămînă la Alma Mater, afirmîndu-se mai întîi în calitate de asistent, apoi de lector superior, conferențiar. Anul 1991 îi aduce succese deosebite prin susținerea tezei de doctor, în care abordează proza națională pentru copii în anii 60-80. Stagiul de documentare la Catedra de Literatură Română „Garabet Ibrăileanu”, Facultatea de Litere, Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași se soldează cu o prietenie durabilă și o colaborare fructuoasă, prin participarea la manifestările științifice desfășurate de universitatea ieșeană, în special *Colocviile Eminesciense*. Influențează benefic și știe să

stimuleze interesul studenților pentru marele poet, învățându-i să simtă versul și gândul, stilul și limba, imensa încărcătură de frumuseți ale textului original eminescian. Promovează, stimulează și încurajează studenții în demersurile lor pentru instruire și cercetare.

Atașată profesional și afectiv de Facultate, s-a angajat (anul 2000) în conducerea Catedrei de Literatură Română, apoi colegii și rectoratul universității i-au încredințat managementul Facultății de Filologie. Fiind una din primele facultăți ale Institutului Învățătoresc (întemeiat în anul 1945) în nordul Moldovei, această facultate este călăuzită azi cu multă inteligență, tact, competență. Decanul caută și găsește întotdeauna raționamente logice pentru tot ce trebuie să se realizeze. Responsabilă și deschisă, dna Maria Șleahițchi este o profesionistă în continuă desăvârșire. Cooperantă, apropiată, discretă și elegantă, Domnia Sa întreține relații civilizate firești cu colegii și studenții, respectând bunele maniere și pledând mereu pentru cele de odinioară.

Spirit retractil, sensibilitate aleasă la orice tip de agresiune, Maria Șleahițchi își găsește adăpostire sub ... adierea lirismului. Refugiile în spațiile poetice au putere terapeutică asupra sufletului său.

A știut întotdeauna să-și recunoască talentele și știe să le valorifice în mod corespunzător. Și-a ales acel domeniu care-i folosește foarte bine aceste talente. Și talentele scilicet prin tot ce face: scrie un eseu, o poezie, o piesă, face prezentarea unei cărți, întocmește un raport, ține o prelegere, un discurs, intervine cu gânduri și sugestii la ședințele organelor administrative. Emană omenie, simplețe, bunătate, educație și înțelepciune. Aceasta este Maria Șleahițchi, despre care vorbesc colegii, prietenii, fotografiile, înseși operele sale.

Cele 225 de înregistrări bibliografice respectă STAS-ul 7.1-2003 *Descrierea bibliografică a documentelor* sînt aranjate în ordine cronologică, iar în cadrul anului – în ordine alfabetică. Indicele de nume și lista periodicelor bibliografiate înlesnesc utilizarea acestei lucrări, care vădește un atașament deosebit față de profesie, față de instituția bălțeană, față de țară.

Elena HARCONIȚA

Director al Bibliotecii Științifice

Avant propos

Dans leurs meilleurs livres les gens nous transmettent leurs pensées et de même ils débordent leurs âmes dans les nôtres. Les livres offrent à tous ceux qui les utilisent avec foi, des données sur la société et sur la spiritualité de notre pays. Pour mieux connaître nos valeurs pour nous les rapprocher pour faire passer notre histoire et notre imagination à travers les temps ont été conçues ces collections de bibliographies *Personalités universitaires de Bălți*, *Promoteurs de la culture*, l'édition desquelles a commencé à la Bibliothèque Scientifique de l'Université „Alec Russo” dans les premières années du troisième millénaire.

La Collection *Écrivains universitaires de Bălți* est ouverte par Maria Șleahțișchi, doyen de la Faculté de Lettres. Elle est membre titulaire de l'Union des Écrivains de la République Moldova, de même membre de l'Union des Écrivains de la Roumanie, membre de PEN (Poètes, Essayistes, Narrateurs) Filière de la République Moldova, rédacteur en chef adjoint de la revue *Semn*. Ce fait vient confirmer encore une fois de plus sa valeur comme écrivain. Auteur de 9 volumes et plus de 125 publications en prose, dramaturgie, essais, des études sur divers thèmes. Anthologiste, philologue, elle reste toujours séduite du livre et des ses valeurs royales.

Il est certain le fait que l'homme devient connu par son nom Maria Șleahțișchi est devenue un nom connu pas seulement en Moldova, mais aussi dans les larges cercles des intellectuels à l'étranger.

Elle a fait des études à la Faculté de Lettres à l'Institut Pédagogique „Alec Russo” de Bălți où elle a étudié avec passion et qu'elle a terminé en 1981, étant chef de promotion. Après les études elle a décidé de rester travailler aussi dans le cadre de Alma Mater, en s'affirmant premièrement en qualité d'assistant, ensuite lecteur supérieur, conférencier. L'Année 1991 lui apporte des succès remarquables avec la soutenance de la thèse de doctorat, dans laquelle elle aborde des problèmes qui tiennent de la littérature nationale pour enfants dans les années 60-80. Elle fait ensuite un stage de documentation à la chaire de

littérature roumaine „Garabet Ibrăileanu” à la Faculté de Lettres de l’ Université „Alexandru Ioan Cuza” de Iași couronné d’une amitié et une collaboration durables, des participations à des manifestations scientifiques organisées par l’ Université de Iași, en particulier les *Colloques consacrés à Mihai Eminescu*. Elle a de même une influence bénéfique sur les étudiants, sachant stimuler leur intérêt pour le grand poète, en leur apprenant à estimer son vers, sa pensée, son style et sa langue; l’immense charge de beauté du texte original d’Eminescu. Elle stimule et encourage les étudiants dans leurs activités didactiques et de recherches.

Attachée professionnellement et affectivement à la Faculté, en 2000, elle est promue comme chef de chaire de Littérature Roumaine, ensuite les collègues et le rectorat de l’Université lui ont confié le management de la Faculté de Lettres, l’ une des plus anciennes facultés de l’Institut Pédagogique, fondé en 1945 au nord de la Moldova. Cette faculté est dirigée aujourd’ hui avec beaucoup d’ intelligence, de tact et de compétence par le doyen Maria Șlehtițchi qui cherche et presque toujours trouve des raisonnements et des explications pertinentes pour tout ce qu’ elle a à réaliser.

Responsable et ouverte, elle est une professionnelle en ascension. Coopérante, proche, discrète et élégante, elle entretient des relations civilisées authentiques avec les collègues et les étudiants en respectant les bonnes manières.

Esprit rétractile, sensibilité vulnérable à toute agressivité, Maria Șlehtițchi trouve sa sérénité dans la poésie. Le refuge dans les espaces poétiques ont une influence thérapeutique sur son âme. Elle a su de tout temps faire voir ses talents et de même les employer avec effet.

Elle a su choisir le domaine où ses talents pourraient être valorifiés de plein. Le talent surgit de tout ce qu’ elle écrit: un essai, une poésie, une pièce, soit qu’ elle fait la présentation d’ un livre, rédige un rapport, tient une conférence, un discours, intervient avec des suggestions et des réflexions personnelles pendant les réunions de l’ administration.

Sa personnalité émane de l’ administration. Sa personnalité émane de l’ humanisme, de la simplicité, de la bonté et de la

sagesse. C 'est Maria Şlehtiţchi, dont parlent les collègues, les amis, les photos et même ses oeures.

La série bibliographique que nous initions, respecte le STAS (*Description bibliographique des documents 7.1-2003*). Les documents (225) y sont arrangés en ordre chronologique et, dans le cadre de l' année - en ordre alphabétique.

Les indices des noms et la liste des périodiques bibliographiés facilitent l' utilisation de cet ouvrage, qui fait preuve d' un attachement particulier à la profession, à l' institution de Bălţi, au pays ...

Elena HARCONIŢA

Directeur de la Bibliothèque Scientifique

Foreword

In their best books people talk about their thoughts and pour out their hearts. Books offer those who faithfully use them the society and the spiritual presence of the best representatives of our people. The biobibliographic collections *Bălţi University Personalities* aim at letting us know our values, at approaching them at keeping them close to us, at leaving them in our history for years and years to come.

The publication of the collections was initiated by the scientific library of State University "A. Russo" in the first years of the first millenium.

The collection *Bălţi University Writers* starts with Maria Slehtitchi Dean of the Philological Faculty. She is member of the Writers' Unions of Moldova and of Romania, member of PEN (Poets, Essayists, Narrators) Centre, Republic of Moldova subsidiary, vice editor-in-chief of the literary journal *Semn*, all this confirming the value of her work as a writer.

Author of 9 volumes and over 125 publications of prose, drama, essays and studies on various topics, anthology compiler, philologist, Maria Slehtitchi is continuousty seduced by the book, by its royal missions.

It is a common fact that one becomes known through his/her name. Maria Sleahitichi became a known name not only in Moldova but also among Moldovan intellectuals abroad.

When a student at the Pedagogical Institute "A. Russo", she studied with great passion, graduating from it in 1981 with the title of Head of the graduate group.

She decided to stay at her Alma Mater first as Assistant, then as Senior Lecturer and later as Reader. 1991 was a successful year when she defended her Doctoral dissertation in which she deals with the children's national prose of the 60-80-ties.

Her training course at the department of Romanian "Garabet Ibrăileanu", Faculty of Letters, Iași University "Al. I. Cuza" is followed by a friendly relation and a durable collaboration through participation in scientific events held at Iași University, particularly in Eminescu colloquiums. She has a beneficial influence and is able to stimulate the students' interest in the great poet, teaching them how to feel the verse and thought, the style and language, the immense charge of the beauty of Eminescu's original text. She promotes, stimulates and encourages students in their attempts to get educated and to do research.

Being very close both professionally and affectively to the Faculty she became Head of the Chair of Romanian Literature. Later her colleagues and the University administration made her manager of the faculty. One of the first faculties of the Teacher Training Institute (founded in the north of the country in 1945) the faculty is guided today with much intelligence, competence, tact and correctness. The Dean is constantly seeking logical judgements for everything she must realize. Being responsible and open, Doctor M. Sleahitichi is a professional in continuous development. Cooperative, close, discreet and elegant, she is on civilized terms with colleagues and students; she respects good manners pleading for what already belongs to the past. A retractile spirit with a vulnerable sensibility towards any aggression, Maria Sleahitichi finds shelter under... the gale of lyricism.

The refuge in poetry has a therapeutic effect on her soul. She has always been conscious of her talents and has known how to reevaluate them.

She has chosen a domain that makes good use of all her talents. And her talents sparkle through everything she does, no matter what this is, an essay, a poem, a play, a presentation of a book, a report, a lecture, a discourse or an expression of some thoughts or suggestions at administrative sittings. She emanates humanism, simplicity, kindness, good breeding and wisdom. That is Maria Slehtitchi of whom colleagues, friends, photos, her works speak.

Those 225 bibliographic entries correspond to the *Standard Bibliographic Description of Documents. 7.1-2003*, and are chronologically arranged, those that were published within one year are arranged alphabetically. The index of names and the list of periodicals facilitates the use of this work which is good proof of a special attitude towards the profession, towards Balti University, towards the country...

Elena HARCONITA

Director of the Scientific Library

Tentația departelui

E dificil să scrii despre un om, în preajma căruia te afli timp îndelungat, aproape zi de zi, pentru că îți devine atât de familiar, încât încetezi să-i remarci și să-i evaluezi semnificația gesturilor, vorbelor, faptelor. E și mai dificil să evoci un temperament complex, susținut de un intelect strălucit și de o inteligență rafinată, un spirit dinamic, o fire extravertită, dar, în același timp, traversată de apele subterane ale unei melancolii abia perceptibile; în fine, să evoci o ființă de o arhitectură neordinară, care este doamna Maria Șleahțișchi.

Născută sub semnul pământului de munte, stîncos, dar și misterios, fiica cea mai mare a Zinaidei și a lui Nicolae Guțanu din Ștefăneștii Floreștilor (fosta moșie a lui Miron Costin, cum îi place să repete adeseori), duce cu sine un mit al originilor, moștenit de la tatăl său, care, fiind băștinaș din localitatea Dolhasca de prin părțile Sucevei și adoptat de o familie din Basarabia, i-a provocat, în copilărie, imaginația cu descrieri ale peisajelor paradisiace din ținuturile carpatine. „*Acolo iarba-i pînă la brîu și cerul înalt, înalt...*”, le tot povestea celor trei copii ai săi regretatul Neculai Apetri (astfel se numea pînă la adopție), încercînd zadarnic să-și aline înstrăinarea cu lecturi din poezia lui Blaga, căci acest sentiment îi cotropea și mai mult sufletul. Departele și inaccesibilul *acolo* o tot ademenea pe Maria, o îmbia să se cufunde în acea iarbă de basm, să-și scalde privirea în apele azurului, să atingă aievea vârful muntelui... *Tentația departelui*, implantată adînc în suflet încă de pe atunci, i-a devenit decisivă în viața matură, căci cum s-ar numi altfel forța impetuoasă care mișcă mereu înainte spiritul și-l ghidează, treaptă cu treaptă, în dificilul urcuș spre tărîmul pe nume Absolut?

Mama Zinaida, o altă Smaranda Creangă, harnică, responsabilă, înțeleaptă, mereu cu vorbe de duh pe buze, i-a cultivat calități necesare unei viitoare personalități, dar i-a și transmis, ce-i drept, nedeclarat, dragostea pentru frumos. Cîțiva ani după moartea ei, într-un vis semnificativ, i-a adus fiicei oleandrii săi doldora de flori. Ca moștenire... Și ea, fiica, îi cultivă cu multă pietate, ca să-i transmită, la rîndul său, Mihaelei, fiicei sale, fire

înzestrată cu sensibilitatea celui care vede cu ochii sufletului. Ce continuitate nobilă, ce legătură misterioasă între copii, părinți, bune, străbunei... Cine cunoaște aceste detalii din biografia protagonistei noastre își explică lesne originea farmecului emanat de întreaga sa ființă nu numai atunci când debitează de la catedră despre abisurile verbului eminescian sau atunci când evocă o scenă simplă, căreia îi dă contururi fascinante (auditorii îi remarcă imediat talentul narativ), dar și când întreține un dialog cu o persoană necunoscută. Cuvântul rostit, eliberat din chingile schematicului, palpitând de plasma expresivității, cuvântul scris, potrivit cu abilitate într-un articol științific sau într-un poem, mustind în subiacență de lirism, cum se întâmplă, de exemplu, în *Citind pe Eliade* – iată cultul filologului instruit și împovărat de talent, care este Maria Șleahtițchi. Și, oricare ar fi ambianța, dânsa rămîne fidelă propriilor opțiuni, care sunt, de când se ține minte, de ordin spiritual. Acest domeniu luxuriant i-a solicitat muncă asiduă, devotament, tenacitate și foarte multă dăruire de sine. Nu e întâmplător că teza de doctor în filologie și-a susținut-o la doar treizeci de ani, cum nu e întâmplător nici faptul că, la o vîrstă atît de tînără, a obținut gradul didactic de conferențiar și dirijează cu abilitate facultatea Filologie a Universității de Stat „Alecă Russo”. Menționăm, în același context, numeroasele studii, articole științifice, cronici, publicate pe paginile presei literare de la noi și din Țară. Toate sunt un indiciu al unei excelente activități academice, creative și culturale, toate constituind proverbiala profesiune de credință, pentru care dânsa a manifestat mereu o fidelitate supremă.

Apartenența Mariei Șleahtițchi la spațiul spiritualului și al culturalului este confirmată și de activitatea Domniei Sale în calitate de scriitoare, pe care o desfășoară în cadrul Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova și al celei din România. Cărțile semnate, *o săptămîină de poeme nescrise*, poezii, (Editura Cartier, 1998), *Cvartet pentru o voce și toate cuvintele*, eseu dramatic, scris în colaborare cu Nicolae Leahu, (Editura ARC, 2001), *Jocurile alterității*, eseuri literare (Editura Cartier, 2002), *Eugen Coșeriu, Universul din scoică*, interviuri, realizate împreună cu Gheorghe Popa și Nicolae Leahu (Editura Știința, 2004), antologia *Literatură pentru copii*, publicată în cadrul

proiectului *Literatura din Basrabia în secolul XX* (Editurile Știința și ARC, 2004), la care să adăugăm *Cursul universitar Eminescu*, au fost remarcate imediat de exegeza literară, care i-a apreciat facultățile analitice și cele artistice. Premiile bine meritate (Premiul pentru debut al US din RM, 1998, Premiul Ministerului Culturii din RM la Concursul Național de Dramaturgie, 2000, Premiul pentru critică literară al US din RM, 2002 etc.) îi justifică totală-i angajare în dificilul proces de creație. Literatura scrisă, comentată ori predată în cadrul cursurilor universitare, este un continent asumat de Maria Șlehtițchi, personalitate polimorfă, poet, prozator, dramaturg, critic literar, eseist, redactor-șef adjunct al revistei *Semn*.

Debutul editorial, volumul de versuri *o săptămână de poeme nescrise*, publicat într-o perioadă de maximă afirmare, nu a surprins pe nimeni: poezia i-a locuit dintotdeauna „ocnițele” ființei. Poemele denunță, în primul rînd, proiecțiile unui eu liric exploziv, de fel circumspect, deschis pentru dimensionarea universului prin autocunoaștere. În acest caz, dialogul cu celălalt, cu un interlocutor imaginat, abia perceptibil, devine inevitabil. Relația *eu-tu* generează un mecanism perfect de relevare a eului poetic. Confesiunea dezinvoltă, nostalgia aproape maladivă, lirismul concentrat, expresivitatea nuanțată constituie semnele distinctive ale acestei poezii, a cărei parte nevăzută, „poemele nescrise”, rămîne să fie descoperită de lectorul sensibil, capabil să comunice perfect cu intimitatea, bîntuită de nelișițe, a eului care scrie și *se scrie*, cum se întîmplă în versurile: „*tîrziu/ de tot tîrziu/ pașii tăi/ monolog nocturn/ rostit caligrafic/ cînd timpul își bate/ acul pe loc/ vor găsi așteptarea mea/ despre care-ți spuneam/ că e altfel/ în chip de felină îmblînzită// ea va sălta de pe o urmă/ pe alta adulmecînd/ cu nările-i fierbinți/ mesaje sonore/ vibrațiile/ aerului păturit al odihnei*” (*tîrziu*). Integritatea scrierilor poetice, epice, critice, eseistice ale Mariei Șlehtițchi este asigurată, pe drept cuvînt, de prezența aceluiași eu, supus expresiei voluptuoase, ceea ce ne determină să afirmăm că, oricare ar fi domeniul abordat, autoarea își reliefează aceeași identitate.

Așa cum Maria Șlehtițchi se află la vîrsta realizărilor, spațiul final al acestei schițe de portret îl rezervăm pentru alte

detalii, pe care, cu certitudine, ni le va oferi viitorul. Fascinații perpetue, noi urcușuri, proiecte realizate, dragă colegă.

Lector superior doctor în filologie **Margareta CURTESCU**
(Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți)

Tentation du lointain

Il est difficile d'écrire quelque chose d'une personne, auprès de laquelle on se trouve journallement depuis bien longtemps, parce qu'elle te devient familière et par là on cesse de remarquer et d'évaluer la signification de ses gestes, de ses mots et de ses actes. Il est encore plus difficile d'évoquer un tempérament complexe, soutenu d'un intellect brillant et d'une intelligence raffinée, un esprit dynamique et extraverti, mais en même temps traversé par les eaux souterraines d'une mélancolie à peine perceptible, enfin évoquer un esprit d'une architecture peu ordinaire qui est Madame Maria Șleahțiți.

Née sous le signe de la terre montagnarde, rocheuse mais aussi mystérieuse, la fille aînée de Nicolae et de Zinaida Guțanu, du village Ștefănești, le district Florești (les anciens domaines de Miron Costin, comme elle aime le dire souvent), porte en soit le mythe des origines, prélevé de son père, qui, originaire du village Dolhasca du côté de Suceava et adopté par une famille de la Bessarabie, lui avait provoqué, dès l'enfance, l'imagination avec des descriptions des paysages paradisiaques des localités des Carpates: „*Là, l'herbe atteint la ceinture et le ciel est haut, très haut...*” racontait souvent Nicolae Apetri (c'était son nom jusqu'à l'adoption) tâchant en vain d'apaiser son dépaysement avec des lectures de la poésie de Blaga, car ce sentiment envahissait de plus en plus son âme. Le lointain et l'inaccessible *là* s'emparait de plus en plus de Maria, l'appelait à se noyer dans cette herbe féerique, à baigner son regard dans les eaux de l'azure, à atteindre en réalité le sommet de la montagne... *La tentation pour l'inconnu* inculqué au fond de son âme à ces temps - là, est devenue décisive dans sa vie de plus tard, car comment définir autrement la force impétueuse

qui pousse perpétuellement son esprit en avant et le guide petit à petit vers le difficile assaut du territoire qui porte le nom l'Absolu?

La mère Zinaida, une Smaranda Creangă, appliquée, responsable, sage, toujours avec la bonne parole sur ses lèvres lui a inculqué des qualités tellement nécessaires à une future personnalité mais elle lui a transmis aussi, d'une manière peu affichée, l'amour pour le beau. Quelques ans après sa mort, dans un rêve significatif, apportait à sa fille ses lauriers - roses tout en fleurs. En héritage... Et elle, la fille, les cultive avec piété pour les transmettre à son tour à Mihaela, sa fille, personne douée de la sensibilité de l'être qui voit avec les yeux de l'âme. Quelle continuité noble, quelle liaison mystérieuse entre les enfants, les parents, les grands –parents... Celui qui connaît ces détails de la biographie de notre protagoniste, peut facilement s'expliquer l'origine du charme qui émane de tout son être, pas seulement quand elle discourt de la chaire à propos des subtilités du verbe éminescien ou quand elle évoque une simple scène à laquelle elle attribue des contours fascinants (ceux qui l'écoutent, remarquent tout d'un coup son talent de narrateur), mais de même quand elle entretient un dialogue avec une personne inconnue. Le mot prononcé, libéré des ferrures de la banalité, mais, au contraire, couronné d'expressivité, le mot écrit choisi avec habileté dans un article scientifique ou celui d'un poème plein de lyrisme comme par exemple dans *En lisant Eliade* –Voilà le culte du philologue instruit et débordant de talent, qui est Maria Şlehtiçi.

Quelle que soit l'ambiance, elle reste fidèle à ses propres options qui sont, dès qu'elle devient bien consciente de soi – même, d'ordre spirituel. Le domaine luxuriant lui a exigé un travail assidu, du dévouement, de la ténacité et beaucoup de sacrifice. Ce n'est pas par hasard que la thèse de doctorat en philologie elle la soutient à l'âge de trente ans, ce n'est non plus un hasard le fait que encore bien jeune elle détient le poste didactique de maître de conférences et dirige avec habileté la Faculté de Philologie de L'Université d'État „A. Russo” de Bălţi. Mentionnant dans ce même contexte les nombreuses études, des articles scientifiques, des chroniques publiées sur les

pages de la presse littéraire de chez nous et du Pays. Tout cela est l'indice d'une excellente activité académique, créatrice et culturelle, tout cela constituant son credo proverbial dans sa profession pour laquelle elle manifeste une fidélité suprême. L'appartenance de Maria Şlehtiţchi à l'espace du spirituel et du culturel est confirmée de même par son activité en qualité d'écrivain qu'elle déploie dans le cadre de l'Union des Écrivains de la République Moldova et de la Roumanie. Les livres qu'elle signe *Une semaine de poèmes pas écrits*, des poésies (l'Édition Cartier, 1998), *Le Quartette pour une voix et tous les mots*, essai dramatique écrit en collaboration avec Nicolae Leahu (l'Édition Arc, 2001), *Les Jeux de l'altérité*, essais littéraires (l'Édition Cartier, 2002), *Eugen Coşeriu - l'Univers dans la coquille*, des interviews réalisés en ensemble avec Nicolae Leahu et Gheorghe Popa (l'Édition Stiinta, 2004), l'Anthologie *La Littérature de la Bessarabie au XX-ème siècle. Poésies* (Éditions „Ştiinţa” et „Arc”, 2004) auxquels s'ajoutent *le cursus universitaire Mihai Eminescu*, ont été immédiatement remarqués par l'exégèse littéraire, qui lui a apprécié les facultés analytiques et celles artistiques. Les prix bien mérités (le Prix de l'Union des Écrivains de Moldova pour Début, 1998, le Prix du Ministère de la Culture de la République Moldova, au Concours National de Dramaturgie, 2000, le Prix pour la Critique Littéraire de l'Union des Écrivains de Moldova, 2002, etc.) viennent justifier sa consécration totale dans le difficile processus de création. La littérature écrite, commentée ou enseignée dans le cadre des cours universitaires c'est un continent qui appartient à Maria Şlehtiţchi, personnalité polymorphe, poète, prosateur, dramaturge, critique littéraire, essayiste, rédacteur en chef adjoint de la revue *Semn*.

Son début dans la poésie avec le volume *Une semaine de poèmes pas écrits*, publié dans une période d'affirmation maximale n'a surpris personne: la poésie l'a toujours prise entièrement. Les Poèmes dénoncent en premier lieu, la projection d'un ego lyrique explosif, pas du tout circonspect, ouvert pour l'augmentation de l'univers par l'intermédiaire de l'auto-connaissance. Dans ce cas, le dialogue avec l'autrui, un interlocuteur imaginaire, à peine perceptible devient inévitable.

La corrélation *je-tu* génère un mécanisme parfait de mise en oeuvre du „je” poétique. Une confession désinvolte, une nostalgie presque malade, un lyrisme concentré, une expressivité nuancée sont les signes distinctifs de cette poésie, dont la partie cachée „les poèmes pas écrits” reste à être découverte par le lecteur sensible, capable de communiquer parfaitement avec l’intimité envahie par le tourment du „je” qui écrit et *s’inscrit* comme dans les vers: *tard/ déjà si tard trop tard/ tes pas/ un monologue nocturne/ prononcé calligraphiquement/ quand les aiguilles du temps/ piétinent ils/ trouveront mon attente/ dont je te parlais/ qu’elle est autre/ pareille à une féline domptée/ elle sautera d’une trace/ à autre flairant/ de ses narines brûlantes/ les messages sonores/ les vibrations/ de l’air plié du repos (tard).*

L’intégrité des écrits poétiques, épiques, critiques, essayistiques de Maria Şlehtiţchi est assurée, à vraiment parler, par la présence du même „je” soumis à l’expression voluptueuse, ce qui nous détermine d’affirmer que, quel que soit le domaine abordé, l’auteur tâche de relever la même identité.

Ainsi comme Maria Şlehtiţchi est à l’âge des réalisations, l’espace final de cette esquisse de portrait sera réservé pour d’autres détails, que le futur va nous offrir avec certitude.

Des fascinations perpétuelles, de nouvelles montées, des projets réalisés, chère collègue.

Chargée de cours, docteur ès lettres **Margareta CURTESCU**
(L’Université d’Etat Alecu Russo de Bălţi)

Trying to Peer into the Future

It is difficult to write about someone you have been close to for a long time, almost daily, because he/she becomes so familiar to you that you stop noticing and evaluating the significance of her/his gestures, words and deeds.

It is even more difficult to evoke a complex temperament, assisted by a brilliant intellect and a rare intelligence, a dynamic spirit, an extravert nature but at the same time traversed by the

undeground waterways of a merely melancholy that is hardly perceptible. Finally, it is difficult to evoke the nature of such an unusual architecture that is called Maria Sleahitschi.

Born under the sign of mountainous ground, cliffy and mysterious, the elder daughter of Zinaida and Nicolae Gutanu from the village of Stefanesti, district Floresti (former Miron Costin's estate, as she often likes to repeat) she carries along a myth of origins, inherited from her father, a native of Dolhasca, Suceava, and adopted by a family from Basarabia. When she was a child he challenged her imagination with descriptions of the divine Carpathian sights. "*There the grass reaches your hips and the sky is very high...*" late Neculai Apetri (that was his name before adoption) used to say to his three children. He tried in vain to soothe his estrangement reading Blaga's poetry, because this feeling invaded his soul.

The far away and inaccessible *there* called Maria to dive in the fairy grass, to wash her sight in the azure waters, to reach the peaks of the mountain... *The temptation of that far away place* deep in her soul since those times, became decisive in her mature life. Otherwise how would you call the power that moves her spirit forward and guides her, step by step, to the difficult ascent called Perfection?

Her mother, Zinaida, by name, another Smaranda Creanga, industrious, responsible and wise, always with a sacred word on her lips, cultivated in her daughter the very qualities necessary for a future personality and also the love for beauty. Some years after her death in a significant dream she brought her daughter a bunch of rose bay in blossom, as an inheritance... In her turn she, the daughter, cultivates them with much reverence to be handed down to her daughter Michaela, endowed with the sensitivity of those who can see through their souls. What a noble continuation, what a mysterious connection between children, parents, grandparents and great grandparents...

Those who know details from our protagonist's biography can easily explain the origin of the charm emanated by her not only when she speaks about Eminescu or evokes a simple scene which she depicts through fascinating outlines (the listeners immediately remark her narrative talent), but also when she

talks to a strange person. The uttered word, always free and expressive, the written word, skillfully chosen in a scientific article or poem, like for example, in *Reading Eliade* – this is the cult of the talented philologist whose name is Maria Sleahitchi. Whatever the circumstances, she remains devoted to her own choices that have always been of spiritual character. This luxurious domain demanded hard work, devotion, tenacity and abnegation. It is not surprising that she got the Doctor's degree when she was only thirty, that soon after that she became University Reader, that she skillfully guides the Faculty of Philology of Alecu Russo State University. She is the author of a great number of studies, scientific articles and chronicles published in Moldova and Romania. They all mark an excellent academic, creative and cultural activity and constitute her supreme faithfulness to the profession she once chose.

Maria Sleahitchi, the writer, is a member of Writers' Union in Moldova and Romania. Her books *o săptămină de poeme nescrise*, poems (Cartier, 1998), *Cvartet pentru o voce și toate cuvintele*, essay, co-author of Nicolae Leahu (Arc, 2001), Eugen Coșeriu, *Universul din scoică*, interviews, co-author of Gheorghe Popa and Nicolae Leahu (Știința, 2004), the anthology *Children's Literature*, published within the project *XX-th century Literature in Basarabia* (Știința and Arc, 2004), *the university course Eminescu* were highly appreciated. The Debut Prize of the Writers' Union, Moldova, 1998, the Prize of the Ministry of Culture, Moldova, 2000, the Prize for literary critiques of the Writers' Union, Moldova, are a good proof of her being deeply involved in the challenging process of creation.

Maria Sleahitchi is a polymorphous personality, a poet, a fiction writer, a playwright, a literary critic, an essayist, Deputy Editor-in-Chief of the journal *Semn*.

Her literary debut, the volume of poems *o săptămină de poeme nescrise* did not surprise anyone: poetry has always been part of herself. Her poems reveal a lyric explosive "I" and the dialogue with an imaginary interlocutor is inevitable.

The *I-you* relationship generates a perfect mechanism of highlighting the poetic "I".

The involuntary confession, the nostalgia, the concise lyricism, and the richly shaded expressiveness constitute the distinctive features of this poetry, whose invisible part remains to be discovered by the sensitive reader to perfectly communicate with the privacy, overrun by the anxiety of the "I" that writes and is written, as it happens in *"It is late/it is very late/ your steps/ nocturnal monologue/ correctly pronounced/ when time strikes / its hand unchanged /will find my hopes/ of which I have been speaking /that is otherwise/ a kind of tamed feline /she will go on from a trace/ sensing another one/ with its hot nostrils/ sound messages/ vibrations of relaxed air". (tîrziu).*

The integrity of the poetic, epic, critic, and essay-like writings of Maria Sleahitchi is provided by the presence of the same "I", subdued to the voluptuous expression, which makes us state that, whatever the tackled domain is, the author reveals the same identity.

As Maria Sleahitchi is at an age of great realizations, the final part of this portrait sketch is reserved for other details which will undoubtedly be offered by the future.

Dear colleague, I wish you perpetual fascinations, new ascents, realized projects.

Senior lecturer, PhD in Philology **Margareta CURTESCU**
(Balti State University "Alecu Russo")

Reflexele unui portret de creație

Începuturi filologice

Nu voi încerca să conturez imaginea pedagogică, nici să reconstitui profilul intelectual al doamnei Maria Șlehtițchi, voi reactualiza doar unele repere constitutive ale începuturilor filologice bălțene, care, bineînțeles, i-au fost determinate, în mare măsură, de conjuncția benefică a factorilor modelatori genetici și familiali.

Eleva școlii medii Ștefănești, Florești (cl. a IX-a – a X-a), venită la ședințele „Școlii Tînărului Filolog” de la Facultatea Filologie a IPS „A. Russo” însoțită de învățătoarea sa, doamna Maria Cucoreanu (doi ani a frecventat cu regularitate aceste cursuri, îndeplinind sîrguincios temele pentru acasă – analize lingvistice și stilistice, compoziții, eseuri), era o fire curioasă, robustă, cu frica de a nu fi remarcată, sigură și mîndră de sine (doar anume în ea vede învățătoarea iubită o continuatoare a destinului pedagogic!). Acum e cert că succesele ulterioare sînt și o impregnare profundă a talentului, culturii și măiestriei acestei profesoare școlare, căreia Maria Șlehtițchi îi poartă dragoste și pietate.

Studenta Maria Guțanu, pregătea cu asiduitate temele la cursul de sintaxă a limbii române, nutrinđ și aici o frică - cea de asemănare - întotdeauna era gata de răspuns și-o făcea cu plăcere, polemizînd cu profesorii și colegii în probleme dificile de gramatică, formulînd întrebări incitante, manifestînd un spirit critic bine sesizabil. Răspundea întotdeauna, cu excepția seminarului la tema „Atributul substantival”, cînd, din solidaritate cu grupa, a preferat „să rămînă după lecții” - un tip de meditații pentru codași în didactica acelor timpuri.

Diplomanta Maria Șlehtițchi, abordînd problema negației stilistice (coordonator științific Ion Evtușenco), a imprimat noțiunilor lingvistice valențe artistice și poetice, aceasta fiind deja o mărturie în favoarea predilecției pentru literatură.

Învățătoarea școlii nr. 1 din Bălți (azi Liceul „Mihai Eminescu”), cînd a fost invitată la Catedra Limba și Literatura Română a generat o bună doză de bucurie printre colege, căci în scurt timp, grație bunei pregătiri filologice, abilităților didac-

tice achiziționate, reușise să le umbrească prin reușitele sale – elevi premianți la olimpiadele orășenești și republicane, absolvenți-medaliști – chiar și pe unele învățătoare cu experiență.

Doctorul-conferențiar Maria Șlehtițchi își încheie cartea de debut *o săptămână de poeme nescrise* cu „temă pentru acasă”, pe care o pregătește mereu prin sute de „săptămâni de poeme nescrise“, poeme neîncăpute în coperte, căci le-au făcut concurență alte lucrări sincronizate: poezie, critică, dramaturgie, cronici și analize literare, comunicări la conferințe și simpozioane naționale și internaționale, antologii, cărora **filologul** Maria Șlehtițchi le-a imprimat aspect de *poeme scrise*.

E axiomatic că prezența individuală a doamnei Șlehtițchi e strâns corelată cu activitatea febrilă de la catedră și din decanat.

La un moment de contabilizare a rodniciei activității, îi dorim conferențiarului universitar, criticului literar, scriitoarei Maria Șlehtițchi suflet creator, inspirație și pasiune de util și frumos.

Conferențiar universitar **Zinaida TĂRÎȚĂ**
(Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți)

Polivalența unui destin ștefăneștean

În intenția de a o indispune pe dna Maria Șlehtițchi sau poate, dimpotrivă, cu riscul de a fi învinuiți de Domnia sa de inutilitatea divagațiilor, renunțăm întrădins la „prolog”, „epilog” și ne grăbim nerăbdători, dragă cititorule, a apuca – doar printr-un anume tip de frază, anume printr-o p e r i o a d ă – taurul de coarne: dacă intenționezi să simți și să gîndești – cu adevărat și chiar cu eleganță – românește (e posibil oare altfel pentru un român?), dacă nu ai știre de un om ambițios, dar cu simțul realului (semnalăm acestui detaliu deoarece, știut lucru, gloria e ceva efemer), dacă vrei, vorba pașoptiștilor, să-ți păstrezi „credința într-un ideal” (în caz contrar, cum ai putea suporta vicile, lipsurile, marginalizările, limitele, mediocritățile etc.?), dacă nu știi cum să-l agreezi sau să-l ții la distanță pe cineva (ce mai vorbă: chiar și între curțile a doi prieteni, fie și simbolic, se află un gard), dacă dorești cu tot dinadinsul să stăpînești arta oratorică sau culinară (cine e temerara care

renunță la pretențiile de intelectual și de gospodină?), a colaborării sau a compromisului (doar se știe că rigiditatea și claustrarea sînt străine firii umane), dacă vrei să te debarasezi de complexul inferiorității (apropo, în fiecare individ sălășluiesc germenii de mai bine, de mai frumos, de mai rezistent, de mai înălțător) sau să-ți pui în valoare potențialul intelectual (firește, amintindu-ți că gradul de manifestare a acestui potențial e în funcție de merite), dacă ai intenția să prinzi din zbor „pietrele” ce se aruncă asupra-ți (or, la drept vorbind, ele îți pot fi de folos pentru înălțarea, ulterior, a unui postament), dacă vrei să-ți manifestezi plenar atașamentul febril, pentru familie sau pentru facultate (vorba ceea: unde dragoste nu e, nimic nu e), dacă te încumeți totuși să arunci în geamul cuiva, atunci numai cu „perna” (nu uita, la o adică, că și geamul tău e cu sticlă), într-un cuvînt, dacă vrei să admiri un om care face cinste pămîntului pe care calcă (în caz contrar, mai bine nu părăsi spațiul din jurul propriei case), atunci fă-te luntre și punte pentru a discuta sau a polemiza/a o contempla sau a o incita cu/ pe dna decan Maria Șleahtițchi.

Profesor universitar doctor în filologie **Gheorghe POPA**
Șef al catedrei Limba Română
(Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți)

Un model de verticalitate

*„O personalitate dobîndește contur în raport cu adepții și relief în raport cu opoziția”
(Lucian Blaga)*

Am ales respectivul aforism blagian drept *motto* al acestei schițe de portret, deoarece cred cu toată certitudinea că doamna Maria Șleahtițchi este o personalitate care, datorită firii sale de susținător convins al ideii de probitate, a reușit să-și dobîndească atît conturul, cît și relieful.

Nu sînt puțini absolvenții Literelor din Bălți a căror evoluție și, uneori, al căror destin să nu fie marcate de persoana acestui profesor, care, la cursuri, știe să reveleze adevăruri într-o atmosferă marcată de academism și eleganță. Cultivînd dragostea pentru cuvînt și interesul pentru cercetare științifică, doamna

Maria Șleahițchi își promovează studenții, cu emoții pentru fiecare din ei, dându-le șansa comunicării și a intrării în competiție. Dovadă este faptul că, prin concursul dumneaei, participarea la Colocviul Național „Mihai Eminescu” din Iași a devenit o tradiție pentru studenții din Bălți. Astfel, toți cei deschiși către cunoaștere au în persoana doamnei Maria Șleahițchi un promotor tenace și dezinteresat, care apreciază activitatea în echipă și crede în eficiența acestei activități. Ținând la ideea de *atmosferă academică*, dânsa pledează pentru dezbaterile filologice intercadredale, pentru comunicarea savantă care să înlăture din mediul universitar provincialismul și mahalagismul.

Reperul major în crearea ierarhiilor este, pentru doamna Maria Șleahițchi, profesionalismul și punctualitatea. Deținând funcția de decan, dânsa nu renunță la aceste principii și nu tolerează iresponsabilitatea și ireverențiozitatea, cinismul și jemanfișismul, servilismul și ipocrizia. Exigentă și corectă, doamna Maria Șleahițchi își valorifică spiritul diplomat și știe întotdeauna să atenueze conflicte, să stimuleze proiectele colegilor sau, dimpotrivă, să facă observații fără a leza individualitatea. Nu uită niciodată să fie atentă la bucuriile sau necazurile celor din jur, să le remarce succesele, să le încurajeze încercările.

Verticalitatea incoruptibilă a doamnei Maria Șleahițchi este o realitate recunoscută de lumea universitară din Bălți, o însușire admirată de mulți, dar și de temut pentru unii. Dumneaei este omul care nu acceptă negocierile sau „trocoul” în relația cu colegii, suspuși, omologi sau subalterni, acțiunile fiindu-i întotdeauna ghidate de sentimentul corectitudinii și al onestității. Doamna Maria Șleahițchi știe să promoveze franc și sincer propriile-i idei sau ideile colegilor, fără încovoieri ale coloanei vertebrale, să respecte etica profesională și să-și apere, în contexte precare, demnitatea națională.

Conștientă că trăim într-o epocă a demodării noțiunii de model, aș sugera totuși că sîntem parte dintr-o lume bogată în repere, este nevoie doar să le descoperim, să le urmăm sau să ne dorim în preajma lor, pentru a ne trasa mai sigur propria traiectorie.

Lector superior doctor în filologie **Lucia ȚURCANU**
(Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți)

Un model de prezență universitară

Ca întotdeauna, când urmează să scriu despre cineva pe care îl simt prieten, adică nu despre cei care își/îmi spun că mi-ar fi prieteni, trăiesc un sentiment de neliniște: că n-aș putea scrie precum o merită?; că nu voi reuși să surprind inefabilul ființei sale?; că voi divulga o simpatie prea afișată în detrimentul percepției profunde?... O, dar cine să-mi spună că aceste întrebări ar avea și răspunsuri lămuritoare întru totul. Prietenia este un miracol și nu știu dacă nu rămîne unul insondabil, mișcător, așa cum lunecă, metamorfozându-se continuu, chipul unui nor.

Întîia lecție la care am asistat, ca student în anul întîii, la Școala numărul 1 (azi Liceul „M. Eminescu” din Bălți), în cadrul unei ore de laborator la cursul de Pedagogie generală, s-a înțîmplat să se producă în clasa profesoarei Maria Șleahțișchi. Timpul a făcut evanescente nuanțele, consolidînd însă impresia de siguranță și libertate de exprimare a (pe atunci) proaspetei absolvente a filologiei bălțene.

Ceva mai tîrziu, cînd subsemnatul era deja în prag de absolvire, Maria Șleahțișchi venea, împreună cu elevii ei, poate chiar cei pe care îi văzusem cîțiva ani în urmă, la o ședință a cenaclului literar „La steaua” (coordonat de dna Valentina Enciu), pentru ca ceva mai tîrziu, la începuturile renașterii basarabene, să aflu că Maria Șleahțișchi (alături de istoricii Vasile Dobrogeanu și Vasile Guțu) conduce la Bălți un cenaclu literar și social-politic - „Vatra” - de vibrantă atitudine patriotică. Din toamna lui 1988, cînd am revenit în facultate pe post de lector prin cumul, am încercat, împreună cu alți colegi ai noștri (Anatol Moraru, Margareta Curtescu, Mircea V. Ciobanu) să refacem, dar și să regîndim aura de mister a Bălțiului literar interbelic, fondînd Cenaclul de Joi, revista Semn, scriind la patru mîini eseul dramatic ”Cvartet pentru o voce și toate cuvintele”, luîndu-i un amplu interviu lui Eugeniu Coșeriu (v. volumul Eugeniu Coșeriu, „Universul din scoică”, Chișinău, Ed. Știința, 2000), organizînd conferințe, simpozioane, invitînd scriitori (Mihai Cimpoi, Nichita Danilov, Emilian Galaicu-Păun, Nicolae Popa, Gheorghe Crăciun, Ion Bogdan Lefter, Serafim Saca, Leo Butnaru, Iulian Filip, Vasile Romanciuc) sau profesori de prestigiu (Gheorghe Macarie, Mihai Iordache,

Petru Ursache, Dumitru Irimia, Sergiu Pavlicencu ș.a.). Am organizat greve (pentru anularea articolului 13 din Constituția R. M.), mitinguri (pentru eliberarea grupului Ilașcu sau împotriva eliminării Istoriei românilor din școli), comemorări ale Zilei Unirii sau pichete, ca răspuns la tentativele municipalității de a reinstala monumentul lui Lenin în centrul orașului Bălți. Litera seacă, de „cronică”... abreviată, nu reține, însă, esența curajului Mariei Șleahtițchi de a fi om și universitar, scriitor și decan al Facultății de Filologie, de a sta fermă alături de colegii ei (Valentina Enciu, Lucia Țurcanu, de studenți și masteranzi) în fața cisternei cu mortar pentru „piramida” lui Lenin, ca și în fața aceluși torent de aberații care au făcut unul din cele mai scandaloase „cazuri” de presă de la noi. Cine o cunoaște de la distanță nici nu-și imaginează, probabil, că această femeie, atât de directă și de percutantă în atitudini, este capabilă și să plîngă de necaz, de necazul, de exemplu, de a nu fi reușit să promoveze o idee, ideea ce i se arată cea mai potrivită pentru ziua de mâine a studenților și a colegilor ei. I-a revenit neșansa să fie decan într-un timp tulbure, zdruncinat de mari fracturi structurale și instituționale, când fiecare decizie îți solicită voința și perseverența, dar și spiritul diplomatic, prudența de a nu te lansa în aventuri care să-i coste pe termen lung pe toți cei reuniți sub cupola Filologiei bălțene.

Nerecunoscînd „arta” lașității, dar nici lașitățile „artei”, Maria Șleahtițchi e un model de prezență universitară angajată și sinceră, combativă și sensibilă: știe să fie cu adevărat. Un om cu literă mare, spune un clișeu. Nu, un om cu propriu-i caracter. Nu i-l poate lua nimeni!

Conferențiar universitar doctor în filologie **Nicolae LEAHU**
Șef al catedrei Literatura Română și Universală
(Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți)

Edificarea Ființei

Nu este pe lumea asta mai dulce zăbavă și exercițiu mai hedonist decât a-i spune unei distinse doamne cuvinte în stare să depășească canonul unor complimente necesare și să populeze interioarele unor adevăruri, rude bune cu postulatele.

Am vrea să realizăm câteva reflecții despre doamna conf. univ., dr. Maria Șlehtițchi în speranța că vom reuși să reliefăm dimensiunile unei personalități născute parcă într-o clipă de inspirație a Divinității.

Doamna profesor Maria Șlehtițchi a urcat cu demnitate și eleganță treptele ierarhiei profesionale și administrative – asistent universitar, lector superior, conferențiar universitar, șef de secție, șef de catedră, decan al facultății.

Prin competență, corectitudine, consecvență, apetit al multiplicității, devenite model, decanul Maria Șlehtițchi a izbutit, valorificând tradițiile viabile, dar și sensibilitatea la nou, să construiască Facultății de Litere o imagine modernă, să câștige necondiționat aprecierea și simpatia subalternilor, să facă funcționale, determinante principiile competiției, spiritului democratic, deschiderii, performanței, ca finalitate.

Majoritatea studenților, care au audiat cursurile la care este titulară Domnia sa, au remarcat, la sigur, calitățile-i notabile: ținuta elevată, de profesionist, orchestrația savantă a discursului analitic, exigența, principialitatea, capacitatea de sinteză, discernământul, verva polemică, sincronizarea cu practic absolut toate materiile referitoare la cursurile date, cu noile apariții editoriale. Într-un cuvânt, au putut admira în direct Harul adevăratului cultivator de conștiințe.

Elaborînd, într-un fel, o operă de pionerat pentru Facultatea de Litere, doamna Maria Șlehtițchi a editat și a pus la dispoziția studenților cursul integral „*Mihai Eminescu*”, oferind colegilor un model demn de urmat. Domnia sa semnează în revistele de specialitate studii și articole ce iau în dezbatere starea literaturii române contemporane, probleme de naratologie etc. A fost invitată să participe la diverse foruri științifice naționale și internaționale, a organizat la Universitatea de Stat „Alec Russo”, în colaborare cu alți colegi, câteva simpozioane științifice de marcă, cum a fost, spre exemplu, „*Filologia seco-*

lului XXI' (2001) care l-a avut printre invitații de onoare pe eminentul lingvist Eugeniu Coșeriu. Doamna profesor Maria Șleahțișchi a fost și referent oficial a 4 teze de doctor în filologie.

Iubind mult literatura – „privilegiul elitelor”, doamna Maria Șleahțișchi este o prezență remarcabilă în peisajul cultural al republicii. Profesează o lirică postmodernistă ce i-a adus consacrarea. Este membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova (din 1998) și membru al Uniunii Scriitorilor din România (din 2003). În calitate de critic și cercetător literar, este preocupată de controversata problemă a alterității și de problemele artei narative ale romanului, volumul *Jocurile alterității* (2002) fiind menționat cu *Premiul pentru critica literară* al Uniunii Scriitorilor din R. Moldova. Doamna Maria Șleahțișchi practică laborios și o critică de întâmpinare, semnând cu regularitate în ziarul *Timpul* cronici pertinente vis-à-vis de cărțile de poezie, proză și critică literară de apariție recentă. Este autoarea consistentei antologii *Literatură pentru copii* (2004), parte componentă din temerarul proiect *Literatură română din Basarabia în secolul XX*.

Din martie 1995, este redactor șef-adjunct al prestigioasei reviste *Semn*, domnia sa depunând eforturi susținute pentru a face o realitate durabilă proiectul literar dat.

Și în calitate de coleg doamna Maria Șleahțișchi este demnă de admirație, or, e sinceră, onestă, subtilă, discretă, temerară, responsabilă, generoasă, săritoare la nevoie, bun partener de dialog etc., etc., calități pentru care ar putea s-o invidieze în alb mai mulți bărbați, nu numai de la Litere.

Și peste toate - o feminitate fascinantă demnă de pana lui Petrarca, de penelul lui Rafael sau, de ce nu, de pixul lui Cărtărescu.

Dar despre asta ... cu o altă ocazie.

Lector superior **Anatol MORARU**
(Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți)

Har și dăruire

Maria Șleahțișchi este un profesor model. Inteligența, perseverența, atitudinea profesionistă, vocația pedagogică, toți acești factori au contribuit la formarea unei personalități în cadrul unei școli filologice, prestigiul și performanțele căreia sînt, în bună parte, și meritul domniei sale. Cei peste douăzeci de ani de activitate pedagogică în calitate de lector și, mai apoi, de conferențiar al Facultății de Filologie s-au îmbinat armonios cu o intensă activitate științifică.

Doamna Maria Șleahțișchi este unul din primii exegeți ai prozei române contemporane din Basarabia care a început să aplice cele mai noi metode de investigare a faptelor literare (metodele naratologice, poststructuraliste, perspectivele antropologice ș.a.). Un domeniu de cercetare mai vechi, dar niciodată abandonat, este și eminescologia, în care savantul Maria Șleahțișchi a obținut un șir de rezultate comparabile cu cele mai reușite studii ale eminescologilor basarabeni. Lucrările domniei sale au apărut pe paginile celor mai importante publicații de specialitate din Basarabia. Volumul de critică literară și de eseu *Jocurile alterității* a rezumat doar o parte a acestei activități prodigioase de cercetare științifică, urmînd să apară, în cel mai scurt timp, și un volum consacrat romanului postmodernist românesc.

În afara activității didactice și științifice care s-a încununat cu o serie de publicații notabile și, nu mai puțin, cu o serie de discipoli, doamna Maria Șleahțișchi s-a produs și ca un foarte bun scriitor, dumneaei fiind autorul unei cărți de poezie (*o săptămîină de poeme nescrise*) și, în colaborare, a unei piese de teatru (*Cvartet pentru o voce și toate cuvintele*). Editarea ulterioară a unor volume de literatură va confirma intuiția unor critici literari basarabeni despre talentul și valoarea scriitorului Maria Șleahțișchi.

Lector universitar **Adrian CIUBOTARU**
(Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți)

Femeie-iris

În fulgerarea unei clipe, cînd am văzut-o pentru prima oară, memoria mea a fixat inconștient paloarea astrală a feței și armonia ei care îi distinge gesturile. Ceva mai târziu, am aflat că Dna preferă irișii, și anume irișii de nuanța luceferilor: a fost deajuns pentru a-mi genera în minte o imagine cu parfum dulce de mai, care sugerează spiritualitatea desăvîrșită.

Femeie-iris – așa îmi apare Doamna ori de cîte ori îi zăresc chipul enigmatic, sau îi aud vocea emotivă, care are ceva, parcă, din „muzica sferelor”, sau aud vorbindu-se despre ea cu o recunoaștere unanimă a unui suflet artistic; sau îi deslușesc numele printre alte nume ale creatorilor-bărbați din lumea culturii și a cărții și nu pot să nu-mi amintesc gîndul: „Femeia deșteaptă are o subtilitate la care nici un bărbat de geniu nu ajunge”.

Dar și numele vine să confirme asociația mea naivă, poate. Se zice că sonoritatea numelui pe care-l porți cere anumite vocative, în acest sens numele i se potrivește uimitor. Maria este numele unui temperament care își cunoaște puterea; este numele bunului simț în fapte și în vorbe esențiale; este numele talentului ce vibrează între literele scrierilor sale; este numele grației din „poeme nescrise”; este numele oazei unde găsești imbolduri de perfecționare spirituală.

* * *

Irisul a aprins podmolul sterp/ pe mucul vernil/ corola-i se zbuciumă feeric/ aici arar apar flori/ pașii nepăsării urcînd în nori/ le curmă lumina/ aici apar arar flori/ ochiul caută veșnice culori – flori de cîrpe/ timpul e mat/ ochiul e mut/ un iris/ a aprins podmolul sterp/ pe mucul vernil/ corola-i se scurge feeric.

Tatiana ȚURCANU

studentă, gr. 503, Facultatea de Filologie

Tabel cronologic

- 1960,**
17 ianuarie Se naște în satul Ștefănești, raionul Florești (fostul județ Soroca), fiind primul copil din cei trei (au urmat Aurica și Constantin) ai lui Neculai Guțanu (născut Apetri, în comuna Dolhasca, județul Suceava) și ai Zinaidei (născută Moraru, în satul Pistrueni, comuna Pistrueni, județul Orhei).
- 1967** Merge în clasa întâi a școlii medii din satul natal, prima învățătoare fiindu-i Valentina Lupan.
- 1975** Absolvește cu eminentă opt clase. În toamna aceluiași an învață (două săptămâni) la Colegiul național de medicină din Chișinău, Secția Felceri, pe care îl abandonează, revenind la școala din satul natal; devine eleva unui remarcabil cuplu de profesori de limba și literatura română care au marcat-o în vederea carierei pe care avea să o îmbrățișeze. Aceștia erau neîntrecuții dascăli, adevărații intelectuali, oameni de rară omenie Maria Cucoranu și Timofei Grîu, cărora nenumărate generații de elevi din satul Ștefănești le datorează realizările lor de mai târziu.
- 1976** Debutul absolut cu narațiunea *Nume de legendă* în *Tinerimea Moldovei* din 13 februarie 1976. Se înscrie la „Școala tînărului filolog” din cadrul Facultății de Filologie a Institutului Pedagogic de Stat „Alecru Russo” din Bălți, pe care o va absolvi cu recomandarea de a fi admisă la Facultate.
- 1977** Absolvește școala de cultură generală din satul natal cu medalia de aur, fiind primul absolvent cu această mențiune. Este admisă la Facultatea Filologie a Institutului Pedagogic de Stat „Alecru Russo” din Bălți, secția Limba și literatura română; se va specializa, sub conducerea profesorului Ion Evtușenco, în Stilistica limbii române.

- 1980** Se căsătorește cu Mihai Șleahțișchi.
- 1981** Absolvește Facultatea de Filologie, ca Șefă de promoție.
La 18 iulie i se naște unicul copil, fiica Mihaela. Își începe activitatea didactică la școala nr. 1 din Bălți (azi liceul teoretic „Mihai Eminescu”), ca profesoară de Limba și literatura română
- 1984** La invitația Mariei Gusac, decanul Facultății de Pedagogia Învățământului Primar a I.P.S.B. în septembrie obține prin concurs postul de asistent universitar la catedra Limbi Materne și Literatură pentru Copii, condusă de profesorul Nicolae Iavorschi.
- 1985-1989** Își trece doctoratul la Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe a Moldovei sub conducerea academicianului Constantin Popovici.
- 1986** Ocupă postul de asistent universitar la catedra Limba și Literatura Română (șef de catedra, profesorul Ilarion Matcovschi) din cadrul Facultății de Filologie, devenind titular al cursurilor Istoria literaturii române. Pașoptismul; Istoria literaturii române contemporane; Metoda predării literaturii române ș.a.
Trece un stagiu de documentare științifică la Biblioteca Națională a Rusiei, Moscova. Semnează prima cronică la o carte de proză pentru copii: „Vacanța omuleților de zăpadă” de Nelly Rațuc.
Începe o amplă activitate social-politică pentru deșteptarea conștiinței naționale, dirijînd, împreună cu colegii săi, istoricii Vasile Dobrogeanu și Vasile Guțu, activitatea cenaclului social-politic și literar-artistic „Vatra” din Bălți.
- 1988** Ocupă prin concurs postul de lector superior universitar pentru cursurile Istoria literaturii române. Marii clasici și Istoria criticii literare române.

- 1991** Își dă doctoratul în litere cu teza „Căutări de gen și stil în proza moldovenească pentru copii din anii 60-80”.
- 1992** Trece un stagiu de documentare la catedra de Literatură română „Garabet Ibrăileanu”, Facultatea de Litere a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, România; devine șefa Secției Literatura Română din cadrul catedrei Limba și Literatura Română.
- 1995** Fondează împreună cu Nicolae Leahu și Mircea V. Ciobanu revista literară *Semn*, ocupînd pînă în prezent funcția de redactor-șef adjunct.
- Obține prin concurs postul de conferențiar universitar al Catedrei Limba și Literatura Română.
- 1996** Obține diploma de conferențiar universitar.
- 1997** Semnează primul ciclu de versuri în *Contrafort*, revistă a tinerilor scriitori din Republica Moldova.
- 1998** Debutează editorial cu volumul de versuri **o săptămîină de poeme nescrise**, Chișinău, Editura Cartier. I se acordă Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova pentru Debut. Devine membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova.
- 2000** Este numită șefă a catedrei nou formate Literatura Română și Universală. Ocupă prin concurs funcția de decan al Facultății de Filologie, pe care o deține pînă în prezent.
- I se acordă Premiul III al Ministerului Culturii din Republica Moldova la Concursul Național de Dramaturgie pentru eseu dramatic **Cvartet pentru o voce și toate cuvintele**, scris în colaborare cu Nicolae Leahu.
- La Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Bălți, în regia lui Dumitru Griciuc, se montează spectacolul după piesa **Cvartet...**; premiera se joacă în 15 ianuarie 2000 la Chișinău, pe scena

Teatrului Național „Mihai Eminescu”, în semn de omagiu adus aniversării a 150-a de la nașterea lui Mihai Eminescu.

2001 Apare la Editura Arc, în colecția „Cîntăreața cheală” eseu dramatic **Cvartet pentru o voce și toate cuvintele**, scris în colaborare cu Nicolae Leahu.

2002 În urma unui concurs, organizat de Fundația Soros-Moldova, apare la editura Cartier, în colecția „Rotonda. Linia întâi”, volumul **Jocurile alterității**. Îi apare primul text tradus într-o limbă străină: **tard** (tîrziu), în variantă franceză de Dorian Anghel, publicat în revista *Semn*.

I se acordă Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova, pentru Eseu și Critică Literară; editează cursul universitar **Mihai Eminescu** la Editura Presa universitară bălțeană.

La Editura Știința vede lumina tiparului volumul de articole științifice **Un lingvist pentru secolul XXI**, consacrat profesorului Eugeniu Coșeriu, coordonat în colaborare cu Gheorghe Popa și Nicolae Leahu; participă la Festivalul Internațional de Poezie a Lumii Latine „Ars Amandi”, care se desfășoară la Constanța. Este inclusă cu trei poeme în Antologia **Singular destinies. Contemporary Poets of Bessarabia**. (în limba engleză).

2003 Pentru cartea **Jocurile alterității** i se acordă Premiul pentru Critică al prestigioasei reviste ieșene *Convorbiri literare*. Devine membru al Uniunii Scriitorilor din România.

2004 Elaborează Antologia **Literatură pentru copii, Literatura din Basarabia în secolul XX**, care vede lumina tiparului la editurile Știința și Arc, lucrarea făcînd parte dintr-un amplu proiect de șapte antologii.

Este unul din coautorii **Istoriei critice a literaturii române din Basarabia (pe genuri)**,

care vede lumina tiparului la aceleași edituri.

Este inclusă în Antologia **Literatura din Basarabia în secolul XX. Poezie** (antologator Nicolae Leahu) și în Antologia **Literatura din Basarabia în secolul XX. Eseu și critică literară** (antologator Eugen Lungu).

Vede lumina tiparului, la editura Știința, volumul de interviuri cu profesorul Eugeniu Coșeriu **Universul din scoică**, realizat în colaborare cu Nicolae Leahu și Gheorghe Popa.

2005

Devine membru al PEN (Poeți, Eseiști, Naratori) Centrului, filiala din Republica Moldova.

Este aleasă în calitate de membru al Comitetului de Conducere al Filialei din Chișinău a Uniunii Scriitorilor din România.

Activează în cadrul Juriului pentru programul Artă și Cultură al Fundației Soros-Moldova.

La 19 august, se naște nepoțița Smaranda.

Săptămînalul *Literatura și arta* declanșează împotriva ei o campanie de denigrare și atacuri la persoană.

Table chronologique

1960,

17 janvier

Vient au monde dans le village Ștefănești, le district Florești (l'ancien arrondissement Soroca), étant le premier enfant des trois (ont suivi Aurica et Constantin) de Nicolae Guțanu (de naissance Apetri dans la commune Dolhasca, l'arrondissement Suceava) et de Zinaida (de naissance Moraru, dans le village Pistrueni, la commune Pistrueni, l'arrondissement Orhei).

1967

Entre en première classe de l'école secondaire du village natal, la première institutrice étant Valentina Lupan.

1975

Finit avec éminence l'école secondaire incomplète (8 classes); l'automne de la même année

(durant deux semaines) fait ses études au Collège National de Médecine de Chişinău à la section d'infirmiers, qu'elle abandonne et revient dans l'école du village natal; devient élève d'un remarquable couple de professeurs de langue roumaine qui l'ont marquée pour la future carrière qu'elle va suivre. C'étaient de remarquables professeurs, de vrais intellectuels, des gens d'un humanisme sans égal, Maria Cucoranu et Timofei Grîu à qui de nombreuses générations d'élèves du village Ştefăneşti doivent leurs réalisations de plus tard.

1976 Débute avec le récit „**Des noms de légende**” dans le journal *La Jeunesse de Moldova Tinerimea Moldovei* du 13 février 1976; s'inscrit à „l'École du jeune philologue” de l'Institut Pédagogique d'État „A. Russo” de Bălţi, qu'elle va finir avec la recommandation de suivre des études à la Faculté de Lettres.

1977 Finit ses études à l'école secondaire du village natal avec une médaille d'or, la première de cette école qui l'ait reçue; est admise à la Faculté de Lettres de l'Institut Pédagogique d'État „A. Russo” de Bălţi, à la section de langue et littérature roumaine; sous l'égide du professeur Ion Evtuşenco, elle va se spécialiser dans le domaine de la stylistique de la langue roumaine.

1980 Se marie avec Mihail Şleahţişchi.

1981 Finit ses études à la Faculté de Philologie, étant chef de promotion; le 18 juillet vient au monde sa fille unique Mihaela; commence la carrière didactique à l'école Nr. 1 de Bălţi (aujourd'hui le lycée théorique „Mihai Eminescu”), comme professeur de langue et littérature roumaine.

1984 A l'invitation de Maria Gusac, alors doyen à la Faculté de la Pédagogie des Classes Primaires de l'Institut de Bălţi, en septembre, elle obtient

par concours le poste d'assistant universitaire à la chaire de Langue Maternelle et Littérature pour Enfants, dirigée par le professeur Nicolae Iavorschi.

1985-1989 Entrepren des études de doctorat à l'Institut de Langue et Littérature de l'Académie des Sciences de Moldova sous la direction de l'académicien Constantin Popovici.

1986 Occupe le poste d'assistant universitaire à la chaire de Langue et Littérature Roumaine (chef de la chaire, le professeur Ilarion Matcovschi) de la Faculté de Philologie, devenant titulaire des cursus: l'Histoire de la Littérature Roumaine, Le courant de Quarante-huit, l'Histoire de la Littérature Roumaine Contemporaine, la Méthodologie de l'enseignement de la Littérature Roumaine, etc.

Se trouve en stage de documentation scientifique à la Bibliothèque Nationale de la Russie à Moscou. Signe une première chronique à un livre en prose pour enfants: „Les Vacances des gnomes de neige” de Nally Rațuc.

Commence une ample activité sociale et politique pour le réveil de la conscience nationale, étant en tête ensemble avec ses collègues, le professeur d'Histoire, Vasile Dobrogeanu, et Vasile Guțu, du cénacle socio-politique et littéraire artistique „Le Foyer” („Vatra”) de Bălți.

1988 Occupe par concours le poste de lecteur supérieur universitaire pour les cursus : l'Histoire de la Littérature Roumaine, les Grands Classiques et l'Histoire de la Critique Littéraire Roumaine.

1991 Soutient la thèse de doctorat avec le thème: „Des recherches de genre et de style dans la prose moldave pour enfants des années 60 -80”.

1992 Passe un stage de documentation à la chaire de Littérature roumaine „Garabet Ibrăileanu”, la Facultés de Lettres de l'Université „Al. I. Cuza”

de Iași, Roumanie; devient chef de la section de Littérature Roumaine dans le cadre de la Chaire de Langue et Littérature Roumaine.

1995 Fonde, ensemble avec ses collègues Nicolae Leahu et Mircea V. Ciobanu, la revue littéraire *Semn*, où, jusqu'à présent, occupe le poste de rédacteur en chef adjoint.

Obtient par concours le poste didactique de maître de conférences à la Chaire de langue et Littérature Roumaines.

1996 Obtient le diplôme de maître de conférences.

1997 Signe le premier cycle de vers dans le *Contrafort*, revue des jeunes écrivains de la République Moldova.

1998 Débute avec le volume de vers „**Une semaine de poèmes pas écrits**”, Chisinau, Édition Cartier. On lui décerne le Prix de l'Union des Écrivains de Moldova pour Début; devient membre de l'Union des Écrivains de Moldova.

2000 Est désignée en fonction de chef de la chaire nouvellement ouverte, de Littérature Roumaine et Universelle. Occupe par concours la fonction de doyen à la Faculté de Philologie, qu'elle détient jusqu'à présent.

On lui décerne le Prix de III-e degré du Ministère de la Culture de la République Moldova, au Concours National de Dramaturgie pour l'essai dramatique „Le Quartette pour une voix et tous les mots”, écrit en collaboration avec Nicolae Leahu.

Au Théâtre National „Vasile Alecsandri” de Bălți on met en scène un spectacle d'après le Quartette (le metteur en scène Dumitru Griiciuc); la première du spectacle est jouée le 15 janvier 2000 à Chisinau sur la scène du Théâtre National „Mihai Eminescu”, en signe d'hommage au 150 – ème anniversaire de la naissance de Mihai Eminescu.

- 2001** L'essai „**Le Quartette pour une voix et tous les mots**” apparaît à l'Édition „Arc” dans la collection „la Cantatrice Chauve”, écrit en collaboration avec Nicolae Leahu.
- 2002** Lors d'un concours organisé par la Fondation Soros Moldova, voit son apparition à l'Édition Cartier dans la collection „Rotonda. Première ligne”, le volume „**Les Jeux de l'altérité**”; fait son apparition le premier texte écrit dans une langue étrangère: **tard** (tîrziu), traduction de Dorian Anghel, publié dans la revue *Semn.*
- On lui décerne le prix des Écrivains de Moldova pour Essai et Critique Littéraire; publie le cursus universitaire *Mihai Eminescu* à l'Édition Presse universitaire de Bălți.
- A l'Édition Știința fait son apparition un volume d'articles scientifiques **Un linguiste pour le vingt-et-unième siècle**, consacré au professeur Eugen Coșeriu, en collaboration avec Gheorghe Popa et Nicolae Leahu.
- Participe au Festival International de Poésie du Monde Latin, „Ars Amandi”, qui a lieu à Constanța, Roumanie; on l'inclut avec trois poèmes dans l'Anthologie **Singular destinies. Contemporary Poets of Bessarabia.**
- 2003** Pour le livre „**Les Jeux de l'altérité**” on lui décerne le Prix pour Critique de la prestigieuse revue de Iași *Convorbiri literare*; devient membre de l'Union des Écrivains de la Roumanie.
- 2004** Publie l'Anthologie **La Littérature de la Bessarabie au XX -ème siècle. La Littérature pour Enfants** qui apparaît aux Éditions Știința et Arc, le travail faisant partie d'un ample projet de sept anthologies.
- Est l'un des coauteurs de **l'Histoire critique de la littérature roumaine de Bessarabie (par genres)** qui apparaît aux mêmes éditions.

On l'inclut dans l'Anthologie **La Littérature de la Bessarabie au XX -ème siècle. Poésies** (anthologiste Nicolae Leahu) et dans l'Anthologie **La Littérature de la Bessarabie au XX -ème siècle. Essai et critique littéraire** (anthologiste Eugen Lungu).

Apparaît à l'Édition Știința un volume d'interviews avec le professeur Eugen Coșeriu **L'Univers dans la coquille**, réalisé en collaboration avec Nicolae Leahu et Gheorghe Popa.

2005

Devient membre de PEN du (Poètes, Essayistes, Narrateurs) Centre, succursale de la République Moldova; est élue par suffrage secret en qualité de membre du Comité de Direction de la succursale de Chisinau, de l'Union des Écrivains de la Roumanie; fait part du Jury pour le programme „L'Art et la Culture” de la Fondation Soros-Moldova.

À 19 august, vient au monde sa petite – fille Smaranda.

L'hebdomadaire *Literatura si arta* déclanche contre elle une compagnie de dénigration et d'attaque à la personnalité.

Chronological chart

January

17

1960

Maria Sleahitchi is born in Stefanesti, Floresti, being the first of the three children (siblings Aurica and Constantin) of Neculai Gutanu (born Apetri in Dolhasca, Suceava, Romania) and Zinaida (born Moraru, in Pistrueni, Orhei, Republic of Moldova).

1967

Her teacher at the primary school is Valentina Lupan.

1975

She completes the eight-year school course with excellence.

In the autumn of the same year she studies (for

two weeks) at the National Medical College of Chisinau, which she leaves and comes back to the school in her native village.

Maria Cucoranu and Timofei Grâu, remarkable teachers of Romanian language and literature become her teachers. They guided her in choosing her future career. So many generations of pupils from Stefanesti owe their future accomplishments to these teachers.

1976

Her first narrative story *Nume de legenda* appears in *Tinerimea Moldovei*, February 13, 1976. In the same year she joins the school of the young philologist within the Philological Faculty of "Alec Russo" Teacher Training Institute. She finishes the course with the recommendation to be admitted to the faculty.

1977

Graduation from the secondary school in her native village with the golden medal. She is the first graduate of the school to get that award.

In September, she is admitted to the Philological Faculty of "Alec Russo" Teacher Training Institute, Balti, Department of Romanian language and literature. Under the guidance of Professor Ion Evtusenco she majors in Romanian Stylistics.

1980

Getting married to Mihai Sleahitichi.

1981

Graduation from the Philological Faculty as the best in the group. On July 18 her daughter Mihaela is born. In September she starts her teaching career in school № 1 (today's theoretic lyceum "Mihai Eminescu"), as a teacher of Romanian language and literature.

1984

University Assistant at the Department of Native Languages and Children's Literature (Head of Department-Nicolae Iavorschi), Faculty of Primary Education, "Alec Russo" Teacher Training Institute (at the invitation of Maria Gusac, Dean of the Faculty).

- 1985-1989** Doctorate studies at the Institute of Language and Literature, Academy of Sciences, Moldova under the guidance of academician Constantin Popovici.
- 1986** University Assistant, Department of Romanian Language and Literature (Head of Department-Professor Ilarion Matcovschi), Philological Faculty, "A. Russo" Institute. Delivered courses: History of Romanian Language; Modern History of Romanian Literature; Teaching Methods of Romanian Language.
- Sabbatical at Moscow National Library, Russia. The first chronicle of a book "Vacanta omuletilor de zapada" (author Nelly Ratuc).
- Participation in the social-political activity for Awakening National Conscience. Together with Vasile Dobrogeanu and Vasile Gutu, guides the activity of the social-political and literary-artistic society "Vatra", Balti.
- 1988** Senior Lecturer. Courses delivered: History of Romanian Literature, Great Classics and History of Romanian Literary Critiques.
- 1991** Doctor's Degree in philology for the thesis "Căutări de gen si stil in proza moldovenească pentru copii din anii 60-80".
- 1992** Sabbatical at "Al. Cuza" University, Romania, Department of Romanian Language "Gabaret Ibraileanu".
- Head of subdivision of Romanian Literature, Department of Romanian Language and Literature, "A. Russo" University.
- 1995** Foundation of the literary journal *Semn* (in collaboration with Nicolae Leahu and Mircea V. Ciobanu. Deputy Editor-in Chief of the journal)
- Obtains through competition the place of Associate Professor, Ph.D at the Romanian Language and Literature Department.
- 1996** Diploma of University Reader.

- 1997** The first collection of poems appear in *Contrafort* a journal of young writers in Moldova.
- 1998** Publication of the collection of poems **o saptamana de poeme nescrise**, Chisinau, Cartier Publishing House.
Writers' Union Prize for Debut. Member of Writers' Union, Moldova.
- 2000** Head of Department "Romanian and World Literature".
Dean of Philological Faculty, "A. Russo" University (to present)
III-d Prize of Ministry of Culture, Moldova, in the National Drama Contest for the drama essay **Cvartet pentru o voce și toate cuvintele** (co-author - Nicolae Leahu).
Cvartet... is staged at Vasile Alecsandri National Theatre, Balti. The first night of the play dedicated to M. Eminescu's 150-th birthday anniversary : January 15, 2000, Mihai Eminescu National Theatre, Chișinău.
- 2001** The drama essay **Cvartet pentru o voce si toate cuvintele**, written in collaboration with Nicolae Leahu is included in the collection "Cîntareata cheală".
- 2002** The collection **Jocurile alterității** is included in "Rotonda. Linia întâi" financed by Soros Foundation-Moldova, Cartier Publishing House.
The first text to be translated into a foreign language: **tard** (tîrziu), appears in *Semn*: Translation into French by Dorian Anghel.
The Prize of the Writers' Union, Moldova, for Essay and Literary Critique; the university course **Mihai Eminescu** is published by Bălți University Publishing House.
Știința Publishing House published the collection of scientific articles **Un lingvist pentru secolul XXI** dedicated to Eugeniu Coseriu (co-authors: Gheorghe Popa, and Nicolae Leahu).

Participant in the International Festival of Poetry organized by "Ars Amandi" Latin World, Constanta. Three poems are included in the anthology **Singular Destinies, Contemporary Poets of Bassarabia** (English version).

2003 The Prize of the prestigious journal *Convorbiri literare*, Iași, is awarded for the book **Jocurile alterității**.

2004 Stiinta and Arc Publishing Houses publish the anthology **Literatura pentru copii. Literatura din Basarabia in secolul XX**, the work being part of a seven anthology project. Co-author of "Istoria critica a literaturii române din Basarabia" published at the same publishing houses.

She is included in the anthology **Literatura din Basarabia in secolul XX. Poetry** (Nicolae Leahu) and in the anthology **Literatura din Basarabia in secolul XX. Essay and Literary Critique** (Eugen Lungu).

The collection of interviews with Eugen Coseriu **Universul din scoica**, (co-authors Nicolae Leahu and Gheorghe Popa is published by Știința Publishing House.

2005 Member of PEN (Poets, Essayists, Narrators) Centre, Republic of Moldova branch; member of the Administrative Committee of Writers' Union, Romania, Chișinău branch; jury member of Arts and Culture programme, Soros Foudation-Moldova.

August 19, granddaughter Smaranda is born.

The weekly *Literatura și arta* initiates a campaign of denigration and personal attacks against her.

Poemele viitorului trecut dumnezeu a murit...

- *Fa, fa, fa*
Tare mai sînteți proaste, fa...

eu și sora îi spunem mamei într-o primăvară însorită
într-un secol trecut că dumnezeu a murit

- *De unde știți voi, fa?*

stăm pe un pat în bucătărie acoperit cu macat
stînjenu din lînă de oi toarsă de bunica
rîșchiată de mine vopsită și țesută de mama

bălăbănim picioarele dîndu-l huța pe dracul
ținem una și bună că nu-i a fost gagarin
în cosmos și l-a căutat l-a căutat dar nu l-a găsit

mama gustă zeama de pui rămîne o clipă pe gînduri
cu lingura uitată în mîna dreaptă cu stînga sprijinită în șold
scrutîndu-ne visător dintr-o altă lume parcă

- *D-apoi el a fost, fa, pînă la Dumnezeu?*
O fi fost și el pînă acolo-ia, pe undeva,
Și-a venit înapoi,
Ce, el a fost pînă la Dumnezeu?!...
E-he-i, fa...

nu că a fost noi știm că a fost și a văzut și la școală
ne-au spus o țineam morțiș în fața acelei femei tinere
frumoase și plină de căldură de dragoste și înțelepciune
maternă privindu-ne acum înțeleg de undeva de sus
din înălțimile văzului ei alabastru din adîncurile
credinței în echilibrul neclintit al lumii în taina ei
firească în binele ei și în răul implacabil în limita fizică
în infinitatea și informitatea ei metafizică

cîinele nostru...

margaretei c.

- *De ce scheaună cîinele, mamă?*

seară de vară la noi acasă
în grădină greieri și simfonii erotice
în aer miros de mămăligă
coaptă la foc de ogrinji

liniștea stă pe pragul casei
ca într-o scoică a veșniciei
fumează țigara tatei belomor-canal
mijind visător ochiul stîng

- *Mamă, da...*

prin fața porții trec de la stînga
spre dreapta bărbați capre vaci
copii cai mînji viței
iezi și femei

- *Vrea și el slobod oleacă, săracu...*

tărcuță-leuțul
aleargă hai-hui în copilărie
doar el știe ce face o noapte întreagă
a doua zi dis-de-diminează
vine singur la legătoare

1959. Părinții Zinaida și Neculai Guțanu

1961. In brațe la bunica Zenovia

1967. Alături de sora Aurica

1978. Studentă la anul II

1995. Profesoară la catedră

1995. Mentorii de la Ștefănești Maria Cucoranu și Timofei Grîu

2001. Bălți. Colocviul Internațional Filologia sec. XXI. La despărțire. De la stînga spre dreapta, cu - în rîndul I- Wolf Dietriche, Victor Grecu, Eugeniu Coșeriu, Nicolae Leahu; în rîndul II - Stelian Dumistrăcel, Gheorghe Popa, Adrian Ciubotaru

2002. Bălți. Omagiu academicianului Silviu Berejan. Cu profesorii, de la stînga spre dreapta, Stelian Dumistrăcel, Dan Mănucă, omagiatul, Nicolae Filip, Gheorghe Popa

2002. La Iași, în cadrul sărbătorilor revistei *Convorbiri literare* cu, de la stînga spre dreapta, Leo Butnaru, Adrian Ciubotaru și Nicolae Leahu

2002. La o plimbare în dulcele târg al Ieșilor cu, în plan secund, Aura Cristi, Sterian Vicol și, în prim-plan, Mihai Cimpoi, Nicolae Leahu

2002. Bălți. BȘU. Rostind un cuvînt despre Eminescu

2002. Bălți. În biroul decanului Facultății de Filologie

2002. De Sînziene, cu fratele Costică și sora Aurica, în drum spre satul de baștină al mamei, Pîstruieni: 3 km în jos pe Răut

2002, 18 iulie. O sărbătoare în familie cu Radu, Mihaela și Mihai

2003. Bălți. Într-o discuție cu profesorul Dumitru Irimia

2003. Bălți. Cu Sergiu Pavlicencu și Nicolae Leahu la prezentarea cărții *Tranziția în literatură și postmodernismul* de Sergiu Pavlicencu

2003. Bălți. Lansarea cărții *Mecanica fluidului* de Gheorghe Crăciun, cu, în plan secund, de la stînga spre dreapta, Ion Bogdan Lefter, Gheorghe Crăciun, Emilian Galaicu-Păun, Nicolae Leahu, Lucia Țurcanu, și în prim-plan, Gheorghe Erizanu

2004. Bălți. Revista *Contrafort* în vizită la revista *Semn*. Cu, de la stînga spre dreapta, Nicolae Spătaru, Vasile Gârneț, Vitalie Ciobanu și Nicolae Leahu

2004. Strasbourg. Cu Mihai, hrănind rațele din grădina *Orangerie*

2004. Alsacia. Munții Voj. Cu Mihai în *Copacul fericirii*

2004. Paris. Les Champs Elysée

2004. Strasbourg. Cu Mihaela și Mihai la un ceai

2004. Bălți. Sărbătoarea „Limba noastră cea română”

2005. Bălți. Un cuvînt de felicitare pentru Gheorghe Calamanciu

2005. Bălți. Decernarea titlurilor *Doctor Honoris Causa* profesorilor Eliza Botezatu și Dumitru Irimia. De la stînga spre dreapta, Dumitru Irimia, Nicolae Leahu, Eliza Botezatu și Nicolae Filip

2005, septembrie, Strasbourg. Cu Smaranda, care doarme

2005. Bălți. 60 de ani ai USB, invitând colegii să-i susțină inițiativa de a instala în curtea Universității bustul ilustrului Profesor Eugeniu Coșeriu

Ediții aparte

(autor, coautor, coordonator, antologator)

1990

1. **Жанрово-стилевые поиски в молдавской прозе для детей 60-80-х гг.** : Автореф... канд. филол. наук / АН ССР Молдова, Ин-т яз. и лит. – К., 1990. – 15 p.

1998

2. **O săptămână de poeme nescrise.** – Ch. : Cartier, 1998. – 56 p.

2001

3. **Cvartet pentru o voce și toate cuvintele** : (eseu dramatic în două acte) / Maria Șleahițchi, Nicolae Leahu. – Ch. : ARC, 2001. – 39 p.

2002

4. **Jocurile alterității.** – Ch. : Cartier, 2002. – 168 p.

5. **Mihai Eminescu:** curs universitar. – Bălți : Presa univ. bălțeană, 2002. – 131 p.

6. **Un lingvist pentru secolul XXI** : Materiale ale Colocviului Int. „Filologia sec. XXI” organizat cu prilejul a 80 de ani din ziua nașterii Prof. Eugeniu Coșeriu, 18-19 mai 2001, Bălți / coord. : Gh. Popa, M. Șleahițchi, N. Leahu. – Ch. : Știința, 2002. – 224 p.

2004

7. **Literatură pentru copii** / selecț., st. introd. și note bibliogr. de M. Șleahițchi; postf. de C. Cubleşan. – Ch. : Știința : Arc, 2004. – 228 p. – (Lit. din Basarabia în sec. XX / coord. col. : M. V. Ciobanu, N. Leahu, E. Lungu, M. Papuc)

8. **O istorie critică a literaturii din Basarabia** / cuv. înainte de Eugen Simion. – Ch. : Știința : ARC, 2004. – 267 p. – (Lit. din Basarabia în sec. XX / coord. col. : M. V. Ciobanu, N. Leahu, E. Lungu, M. Papuc)

Din cuprins: Literatura pentru copii: între inocența și nostalgia jocului. – P. 165-194.

9. Coșeriu, Eugeniu. **Universul din scoică** : [Interviuri cu savantul-lingvist E. Coșeriu] / consemnare : Gheorghe Popa, Maria Șleahițchi, Nicolae Leahu ; resp. de ed. N. Leahu. – Ch. : Știința, 2004. – 70 p.

Prezențe în antologii

2001

10. **apocrifele sinelui rătăcitor** : [versuri] // *Ars Amandi. Poeme – Poèmes : Festivalul int. de poezie a lumii latine*, ed. a IV-a, 14-18 sept. 2001, Constanța. – București, 2002. – P. 86-92.

2003

11. **Feminine Poem; As if Lost in a Shell; Pastoral (II)** / transl. by Cristina Cîrstea, Adam J. Sorkin and Sean Cotter // *Singular Destinies : Contemporary Poets of Bessarabia*. – Ch., 2003. – P. 82-85.

2004

12. **Jocul alterității în romanul românesc optzecist** // *Eseuri, critică literară / selecț., st. introd. și note biobibliogr. de Eugen Lungu ; postf. de I. B. Lefter*. – Ch., 2004. – P. 310-316. – (Lit. din Basarabia în sec. XX / coord. col. : M. V. Ciobanu, N. Leahu, E. Lungu, M. Papuc)

13. **scrisori către virginia woolf; apocrifele sinelui rătăcitor; citind pe eliade** // *Poezie / selec., st. introd. și note biobliogr. de Nicolae Leahu ; postf. de Alexandru Ștefănescu*. – Ch., 2004. – P. 262-264. – (Lit. din Basarabia în sec. XX / coord. col. : M. V. Ciobanu, N. Leahu, E. Lungu, M. Papuc)

Prezențe în volume colective

1986

14. **Функция юмора в молдавской прозе для детей** // *Молодежь, наука, производство : Тез. докл. респ. конф. молодых ученых, посвящ. 25-летию образования АН МССР*, 27-28 нояб. 1986 г. – К., 1986. – P. 60.

1990

15. **Investigația Căutări de gen și stil în proza moldovenească pentru copii (a. 60-80) și unele posibilități de aplicare a rezultatelor ei în procesul de predare a cursului „Literatura moldovenească pentru copii”** // *Повышение эффективности процесса обучения студентов в высших учебных заведениях республики : Сб. материалов респ. науч.-практ.*

конф. БГПИ им. А. Руссо, 22-23 мая 1990 г. – Бэлць, 1990. – P. 167-168.

1992

16. **Considerații privind renovarea cursului universitar „Istoria literaturii române” (ILR)** // Modalități de perfecționare a învățămîntului din Republica Moldova : Culeg. de teze a conf. șt. – Ch., 1992. – P. 112-113.

1997

17. **Funcția poetică a tranzitivării verbelor la Eminescu** // Limbaje și comunicare. – Iași, 1997. – Vol. II. – P. 406-410; <http://www.litere.usv.ro/cisl/1995.html-22k.-11.03.2005>

1999

18. **Jocul alterității în romanul românesc optzecist** // Expresie și sens. – Iași, 1999. – P. 535-540.

2001

19. **Timp comentativ și timp narativ în „Scrisoarea I” de Mihai Eminescu** // Актуальные проблемы современной филологии : мат. междунар. науч. конф., посвящ. 80-летию проф. В. Н. Мигирина. – Бэлць, 2001. – P. 163-167.

2002

20. **Eros, erotism, erotizare în poezia lui Mihai Eminescu** // Omagiu academicianului Silviu Berejan: culegere. – Bălți; Ch., 2002. – P. 241-249.

2003

21. **Dom ‘Profesor...** // Iordache, Mihail. Evocări. – Timișoara, 2003. – P. 181-183.

22. **Romanul contemporan postmodern : construcții și deconstrucții narative** // Orientări artistice și stilistice în literatura contemporană. – Ch., 2003. – Vol. II. – P. 202-223.

2004

23. **Erotizarea naturii în poezia lui Mihai Eminescu (o lectură arhetipală)** // An. șt. / Univ. „Al. I. Cuza” din Iași (ser. nouă) 2003-2004. – Iași, 2004. – T. 49-50, sect. 3 : Lingvistică : St. linguistica et philologica in honorem D. Irimia. – P. 541-546.

24. **Rescrierea sau efectul Menard în romanul optzecist** // Spațiul lingvistic și literar românesc din perspectiva integrării europene : Simpoz. int., 1-2 oct., 2004, Iași / Acad. Română;

Inst. de Filologie Română „A. Philippide”, Filiala Iași ; Asociația pentru Lit. Româna și Cultura Poporului Român ASTRA, Departamentul „M. Kogălniceanu”. – Iași, 2004. – P. 204-210.

25. **Romanul optzecist din Basarabia sub semnul inovației** // Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știința literară : Conf. șt. int. consacrată aniversării a 50-a de la fundarea Fac. de Lb. și Lit. Străine, 15-16 oct. – Bălți, 2004. – Vol. 3. – P. 153-160.

2005

26. **Pastorală** : [versuri] // Să ne cunoaștem mai bine. Educație interculturală pentru înțelegerea alterității prin intermediul literaturii etniilor conlocuitoare în Republica Moldova (română, ucraineană, rusă, găgăuză, bulgară) : Curs opțional pentru licee, colegii și univ. / Tatiana Cartaleanu, Petri Cebotar, Olga Cosovan, ... – Ch., 2005. – P. 56-57.

27. **Пастораль** : [стихи] / пер. с румын. Е. Ватаману // Узнаем друг друга лучше. Межкультурное воспитание посредством литератур этносов совместно проживающих в Республике Молдова (румын, украинцев, русских, гагаузов, болгар) : Факультативный курс для лицеев и ун-тов / Мария Волковская, Виорика Гораш-Постикэ, Анжела Грама-Томицэ, ... – Ch., 2005. – P. 58.

Prezențe în presă

A. Poezie

1997

28. **Versuri** // Contrafort. – 1997. – Nr 2-3. – P. 14.

1998

29. **o săptămână de poeme nescrise** : [versuri] // Contrafort. – 1998. – Nr 9-10. – P. 17.

30. **13 scrisori către Virginia Woolf** : [versuri] // Basarabia. – 1998. – Nr 3-5. – P. 83-85.

2002

31. **apocrifele sinelui rătăcitor** : [versuri] // Basarabia. – 2002. – Nr 1-2. – P. 36-38.

32. **apocrifele sinelui răătăcitor : [versuri]** // Poesis. – 2002. – Anul XIII, nr 8-9 (139-140). – P. 10-11.

2003

33. **Feminine Poem** // Poezia. – 2003. – Anul IX, nr 2 (24). – P. 31.

2004

34. **oleandrii mă strigă roz; ca un milog stau la poarta bisericii; te privesc adînc albastru; oleandrii mă strigă roz înapoi** : [poeme] // Contrafort. – 2004. – Nr 1-2. – P. 7; <http://www.contrafort.md/2004/111-112/671.html>

B. Proză. Teatru

1976

35. **Nume de legendă** : [Istoria satului Ștefănești] / Maria Guțanu // Tinerimea Moldovei. – 1976. – 13 febr. – P. 3.

36. **Lumini peste dealuri** / Maria Guțanu // Tinerimea Moldovei. – 1976. – 20 oct. – P. 3.

1977

37. **Un clopoțel a tresărit subțire** / Maria Guțanu // Tinerimea Moldovei. – 1977. – 8 apr. – P. 3.

1999

38. **Cvartet pentru o voce și toate cuvintele : (eseu dramatic în două acte)** / Maria Șlehtițchi, Nicolae Leahu // Sud-Est. – 1999. – Nr 3-4. – P. 85-106.

39. **Romanele unui pretext de roman** : [fragment de roman] // Basarabia. – 1999. – Nr 3-6 – P. 28-41.

2001

40. **„Ars Amandi” de tout le cœur** : [impresii de călătorie] / Contrafort. – 2001. – Nr 9-11. – P. 26 ; <http://www.contrafort.md/2001/83-85/243.html>.-07.03.2005

C. Istorie și critică literară

1986

41. „**Vacanța omuleților de zăpadă**” // Învățământul public. – 1986. – 24 sept. ; Нар. образование. – 1986. – 24 сент. – P. 4. – Rec. la cartea : Rațuc, N. Vacanța omuleților de zăpadă : Povestiri / N. Rațuc. – Ch. : Lit. artistică, 1986. – 84 p.

1988

42. «**Соловей**» // Дет. лит. – 1988. – № 5. – P. 68-69. – Рец. на кн. : Вангели, С. Соловей : Миниатюры / С. Вангели / Пер. с молд. Ю. Коваля. – К. : Лит. артистикэ, 1986. – 48 p.

1990

43. **Specificul și funcțiile umorului în proza moldovenească pentru copii (anii 60-80)** // Rev. de lingvistică și št. literară. – 1990. – Nr 5. – P. 32-38.

1993

44. **Edenul terestru eminescian, sau despre spiritualitatea instinctelor prin iubire** // Glia drochiană (Drochia). - 1993. – 15 ian. – P. 2.

45. **Din... și spre poemul „Luceafărul”** // Glia drochiană (Drochia). – 1993. – 12 iunie. – P. 3.

1994

46. **Femeie dormind: între monstru al universului și fiică a omului** // Lit. și arta. – 1994. – 29 sept. – P. 5.

47. **Reflecții ale interiorului sau despre coloanele templului eminescian** : Interpretări și comentarii // Făclia. – 1994. – 21 oct. – P. 4.

48. **Luceafărul : Re-citirea accentelor** // Făclia. – 1994. – 4 noiemb. – P. 6.

49. „**Norocul vă petrece**” sau pornind de la un vers // Făclia. – 1994. – 18 noiemb. – P. 5.

50. **Tudor Arghezi : Revelațiile liricii de dragoste** // Făclia. – 1994. – 10 dec. – P. 5.

51. **Arta rememorării la Alecu Russo** // Făclia. – 1994. – 24, 31 dec. – P. 5.

1995

52. **Aventura eu-lui în „Povestea magului călător în stele” de M. Eminescu** // Semn. – 1995. – Nr 1. – P. 2-3.

53. **Inițierea, dramă a ființei sau fețele fiindului** // Semn. – 1995. – Nr 1. – P. 2-3.

54. **Porni luceafărul** // Curierul de nord. – 1995. – 14 ian. – P. 1.

55. **Proiecții ale femininului în lirica lui Grigore Vieru** // Rev. de lingvistică și șt. literară. – 1995. – Nr 4. – P. 67-68.

56. **Mircea V. Ciobanu și Haydn între două claxoane** // Curierul de nord. – 1995. – 14 oct.. – P. 4.

57. **Sens și semnificație în lirica lui Eminescu** // Semn. – 1995. – Nr 2. – P. 10; Porto-Franco (Galați).- 1996.- Nr 6. – P. 8.

1996

58. **„Miorița” de N. Labiș** // Limba română. – 1996. – Nr 3-4. – P. 154-155.

59. **Revista „Basarabia”, seismograma unei epoci** // Dacia Literară. – 1996. – Nr 21/2. – P. 34-36.

60. **Un poet din Bucovina. Ștefan Hostiuc, „Clepsidra reveriei”** // Contrafort. – 1996. – Nr 11-12. – P. 4.

1997

61. **Alteritatea ca sumă a proiecțiilor naratoriale în romanul optzecist** : [Gh. Crăciun] // Basarabia. – 1997. – Nr 11-12. – P. 138-141.

62. **Conferința științifică consacrată celei de a LXX-a aniversări a acad. Silviu Berejan la Universitatea „Alecu Russo” din Bălți, 6 iunie 1997** // Rev. de lingvistică și șt. literară. – 1997. –Nr 3. – P. 187-188.

63. **Tehnica ambiguității în proza generației '80** // Semn. – 1997. – Nr 1. – P. 5.

1998

64. **Presa de cultură: Revista Sud-Est** // Semn. – 1998. – Nr 2. – P. 9-10.

65. **Romanul postmodernist. Discursul caleidoscopic** // Semn. – 1998. – Nr 2. – P. 14-15.

66. **Saxofonul cu frunze roșii: Impresii de lectură** : [Piesa lui Val Butnaru *Saxofonul cu frunze roșii*] // Sud-Est. – 1998. – Nr 1-2. – P. 82-84.

67. **Relația culturii cu puterea** // Sud-Est. – 1998. – Nr 4. – P. 25-28.

2002

68. **Anul literar 2001, în Basarabia. Proza** // Semn. – 2002. – Nr 1-2. – P. 5-6.

69. **Trei puncte de vedere asupra unei singure literaturi** // Sud-Est. – 2002. – Nr 2. – P. 29-33 ; http://www.sud-est.md/numere/20030115/article_6/.-12.02.2005

70. **Publicistica lui Ion Druță sub semnul manipulării** // Contrafort. – 2002. – Nr 9-10. – P. 14-15 ; http://www.contrafort.md/2002/95-96/417_3.html.-12.02.2005

2003

71. **Mierea singularității poetice** // Timpul. – 2003. – 17 ian. – P. 15. – Rec. la cartea : Grosu, Valeria. Miere eretică / Valeria Grosu. – Ch. : Cartier, 2002. – 48 p.

72. **„Pentru a ne convinge că existăm cu adevărat”** // Timpul. – 2003. – 31 ian. – P. 19. – Rec. la cartea : Gîrneț, Vasile. Cîmpia Borges / Vasile Gîrneț. – București : Vinea, 2002. – 96 p.

73. **Yng și Yang sau despre corpul de femeie și gîndirea de bărbat a poeziei** // Timpul. – 2003. – 21 febr. – P. 21. – Rec. la cartea : Galaicu-Păun, Emilian. Gestuar / Emilian Galaicu-Păun. – Botoșani : Axa, 2002. – 119 p.

74. **Eseuri despre labirint** // Timpul. – 2003. – 7 mart. – P. 15. – Rec. la cartea : Cimpoi, Mihai. Zeul ascuns / Mihai Cimpoi. – Ch. : Prut Internațional, 2002. – 101 p.

75. **„O cheamă Veronika”** // Sud-Est. – 2003. – Nr 1. – P. 62-65. – Rec. la cartea: Coelho Paulo. Veronika se hotărăște să moară / Paulo Coelho. – București : Humanitas, 2000. – 180 p ; http://www.sud-est.md/numere/20030321/article_13.-12.02.2005

76. **Poezia singurătății eretice** // Convorbiri literare. – 2003. – Nr 3. – P. 64-65. – Rec. la cartea: Grosu, Valeria. Miere eretică / Valeria Grosu. – Ch. : Cartier, 2002. – 48 p.

77. **Versiunea engleză a unor destine singulare** : [*Singular destinies. Contemporary Poets of Bessarabia*] // Timpul. – 2003. – 28 mart. – P. 15.

78. **Gînduri despre lume către sine însuși** : [*Jurnal 1986-1988 de Vladimir Beșleagă*] // Timpul. – 2003. – 11 apr. – P. 14.

79. **Din nou Hyperion, 1. Viața lui Eminescu** : [*Hyperion, 1. Viața lui Eminescu* de George Munteanu] // Timpul. – 2003. – 1 mai. – P. 15.

80. **Poetul „ca un sens în fața mașinii de scris”** : [*Omul roș* de Adrian Ciubotaru] // Timpul. – 2003. – 23 mai. – P. 24.

81. **Semnele timpului. Jurnal de lectură** // Semn. – 2003. – Nr 1-2. – P. 34-40.

82. **Deloc singură în carusel** : [despre *Simple bluesuri* de Margareta Curtescu] // Timpul. – 2003. – 11 iulie. – P. 16.

83. **„Ceea ce vă spun [e] eu [el] acum încă nu-i totul”** : [*Careul cu raci* de Nicolae Popa] // Timpul. – 2003. – 25 iulie. – P. 14.

84. **Este înalt, pomădat și distins** : [*Deșertul consoanelor* de Ghenadie Nicu] // Timpul. – 2003. – 19 sept. – P. 19.

85. **De la mecanica fluidului la anti-mecanica scrisului** : [*Mecanica fluidului* de Gheorghe Crăciun] // Timpul. – 2003. – 10 oct. – P. 19 ; Semn. – 2003. – Nr 3-4. – P. 37.

86. **Postmodernismul între avangardă și postmodernism** : [*Tranziția în literatură și postmodernismul* de Sergiu Pavlițencu] // Timpul. – 2003. – 7 noiemb. – P. 14.

87. **Nu-i spune Gioni...** : [*Spune-mi Gioni* de Aureliu Buiuc] // Timpul. – 2003. – 28 noiemb. – P. 19.

88. **Poeta ce se insinuează în vocile lumii** : [*Gheara* de Irina Nechit] // Timpul. – 2003. – 12 dec. – P. 19 ; <http://www.timpul.md.net/Rubric.asp?idIssue=11&idRubric=173.-12.02.2005>

89. **Jurnal de lectură** // Semn. – 2003. – Nr 3-4. – P. 25-28.

2004

90. **Trei debuturi** // Timpul. – 2004. – 13 febr. – P. 21.

91. **Trei debuturi. 2. Scrisul la alb, scrisul la negru...** : [L. Corobca *Negrissimo*] // Timpul. – 2004. – 27 febr. – P. 21.

92. **Prima, a doua, a treia... verba** : [pe marginea cărții *Mama lor de urmași* de Angelina Roșca] // Timpul. – 2004. – 26 mart. – P. 21.

93. **Totul despre el** : [*Nou tratat de igienă* de Anatol Moraru] // Timpul. – 2004. – 30 apr. – P. 21.

94. **Un secol de literatură română în Basarabia** // Timpul. – 2004. – 4 iunie. – P. 21.

95. **O nouă perspectivă didactică asupra istoriei literaturii române** // Timpul – 2004. – 3 sept. – P. 19 ; <http://www.timpul.md.net/Article.asp?idIssue=43&idRubric=790&idArticle=1959.-12.02.2005>

96. **Portret în acuarelă bleu** : [cronică la cartea Călinei Trifan *Pe banchizele din cer*] // Timpul. – 2004. – 8 oct. – P. 19.

97. **Emilian Galaicu-Păun, „cu stînga scriind peste ceea ce-a[m] scris adineaori cu dreapta”, cu dreapta scriind...** // Timpul. – 2004. – 12 noiemb. – P. 19.

98. **Tăcerea care coace cuvîntul** // Timpul. – 2004. – 10 dec. – P. 21. – Rec. la cartea : Lungu Eugen. Raftul cu himere / Eugen Lungu. – Chişinău : Ştiinţa, 2004. – 219 p.

99. **Inocenţa şi nostalgia jocului** // Semn. – 2004. – Nr 3-4. – P. 35-46.

2005

100. **Incursiuni actuale în proza românească din Basarabia** // Timpul. – 2005. – 4 feb. – P. 18. – Rec. la cartea : Ciocan Iulian. Incursiuni în proza basarabeană / Iulian Ciocan. – Chişinău: Arc, 2004. – 103 p ; <http://www.timpul.md/Rubric.asp?idIssue=86&idRubric=1342.-12.02.2005>

101. **Linie de contur: poetul Alexe Rău** // Magazin bibliologic. – 2005. – Nr 3-4. – P. 176; http://www.bnrm.md/publicatii/files/1/2005_3-4_15.pdf.-30.10.2005

102. **Vitalie Ciobanu: romanul ca „ambalaj de cuvinte”** // Semn. – 2005. – Nr 3-4. – P. 33-36.

D. Traduceri

2002

103. **Tard** / trad. în franceză de Dorian Anghel // Semn. – 2002. – Nr 1-2. – P. 48.

2003

104. **Feminine Poem ; As if Lost in a Shell ; Pastoral (II)** // Singular Destinies : Contemporary Poets of Bessarabia; ed. and transl. by Cristina Cîrstea, Adam J. Sorkin and Sean Cotter. – Ch., 2003. – P. 82-85.

E. Publicistică

1992

105. **La mulți ani, dle profesor!** : [I. Evtușenco, prof. la Catedra de Limba și Lit. română la 75 de ani] / M. Șlehtițchi, Gh. Popa // Lit. și arta. – 1992. – 27 febr. – P. 3.

1994

106. **Superioritatea este evidentă:** Examenul de bacalaureat la limba și literatura română // Făclia. – 1994. – 24 iunie. – P. 4.

1998

107. **Eliza Botezatu la o aniversare** // Semn. – 1998. – Nr 3-4. – P. 39.

2001

108. **În Basarabia, limba română este la ea acasă?** // Jurnal național. – 2001. – 31 aug. – P. 6-7.

109. **Limba română este bruiată de Constituție** // Flux. – 2001. – 31 aug. – P. 2.

2004

110. **Fereastra spre lume** // Buletinul rectoratului. – 2004. – martie-aprilie (Nr 5). – P. 18-19.

2005

111. **Silviu Berejan sau despre spiritul academic la noi acasă** // Academicianul Silviu Berejan : Biobibliogr. – Bălți; Chișinău, 2005. – P. 56-58.

112. **Scrisoare deschisă către poetul Grigore Vieru** / Em. Galaicu-Păun, V. Gîrneț, N. Popa,... M. Șlehtițchi,... // Jurnal de Chișinău. – 2005. – 20 sept. – P. 5 ; <http://www.jurnal.md/articol.php?id=3754&cat=&editie=415.-12.10.2005>; România literară. – 2005. – 5-11 oct. – P. 12 ; Contrafort. – 2005. – Nr 9-10. – P. 2.

113. **Șase minciuni într-o singură frază și încă altele...** // Jurnal de Chișinău. – 2005. – 14 oct. – P. 6 ; <http://www.jurnal.md/articol.php?id=3874&cat=7&editie=422.-19.10.2005>

F. Anchete, dialoguri, interviuri

1997

114. **Limbaje, etnie, cultură** // Limbaje, etnie, cultură : [materialele mesei rotunde cu aceeași temă]. - Suceava, 1997. - P. 122-124.

1998

115. Coșeriu, Eugeniu. **Despre lingvistică, Heidegger, Clinton ș.a.** / consemnare: Gh. Popa, Maria Șlehtițchi, Nicolae Leahu // Semn. - 1998. - Nr 3-4. - P. 8-14.

116. Alexandrescu, Sorin. **„Identitatea se face de la sine”** / consemnare: Nicolae Leahu, Maria Șlehtițchi, Mircea V. Ciobanu // Semn. - 1998. - Nr 3-4. - P. 27-31.

2000

117. **Învățământul universitar, reflecții filologice** : Interviu cu dna Maria Șlehtițchi, conf., univ., dr. decanul facultății Filologie a Univ. de Stat „A. Russo” din Bălți / interviu realizat de Maria Dobîndă // Accent provincial. - 2000. - 10 noiemb. - P. 6.

2001

118. **Poezia socială este o poezie angajată în umanitate** : [interviu cu poetul spaniol Fernando Beltran] // Semn. - 2001. - Nr 3-4. - P. 39.

2002

119. **Limba română atacată în Basarabia** : [ancheta „Contrafort”] // Contrafort. - 2002. - Nr 1-3. - P. 17-18.

120. **Basarabia și România - un deceniu de integrare literară** : [ancheta revistei *Contrafort*] / Liviu Antonesei,..., Maria Șlehtițchi, Lucia Țurcanu, Adrian Ciubotaru // Contrafort. - 2002. - Nr 12. - P. 23-40.

121. **„Peste Prut am 21 de veri...”** // Zece plus. - 2002. - Nr 1. - P. 9.

122. Popescu, Simona. **Poezia care se ascunde la zeci și mii de metri sub apă...** / consemnare : Maria Șlehtițchi // Semn, 2002. - Nr 1-2. - P. 12-15.

2003

123. **Evocare Eugeniu Coșeriu** : [ancheta revistei *Contrafort*] / Ana Bantșoș, Maria Șlehtițchi, Aurel Codoban,... // Contrafort. - 2003. - Nr 10-11. - P. 28-35.

124. Coșeriu, Eugeniu. **Știința este o formă de împărtășanie...** / consemnare : Maria Șleahțițchi, Gh. Popa, N. Leahu // Semn. – 2003. – Nr 3-4. – P. 3-16.

125. **Scriitori basarabeni despre edituri, cititori și cărți :** Chestionar *Contrafort* / Vladimir Beșleagă, Arcadie Suceveanu, Maria Șleahțițchi, ... // *Contrafort*. – 2003. – Nr 5-6. – P. 32.

2004

126. **Literatura din Basarabia prin vocile actorilor săi.** Dezbateri/ masă rotundă/ repertoriu analitic // *Contrafort*. – 2004 – Nr 10-11. – P. 8-21.

Receptări

2000

127. **Facultatea Filologie :** [Decan, conf. univ. dr. Maria Șleahțițchi] // Anuar : direcții de cercetare, studii, activități de creație, specializări / Mihail Rumleanski ; Univ. de Stat „Alecu Russo”, Secția șt. și Relații int. ; red. Gheorghe Popa. – Bălți, 2000. – P. 36-39.

2001

128. **Chișinăul pleoștit ca o balegă-n drum** // *Accente*. – 2001. – 30 aug. – P. 6. – Text anonim.

129. Lefter, Ion Bogdan. **Maria Șleahțițchi** / Ion Bogdan Lefter // *Scriitori români din anii 80-90. Dicționar bio-bibliografic*. – Pitești ; București ; Brașov ; Cluj-Napoca, 2001. – Vol. III : P-Z. – P. 198-199.

2002

130. Popanu, Natalia. **Ars amandi** / Natalia Popanu // *Semn*. – 2002. - Nr 3-4. – P. 65.

2003

131. Curtescu, Margareta. **Portret neterminat al... Mariei Șleahțițchi** / Margareta Curtescu // *Accent provincial*. – 2003. – 23 ian. – P. 3.

132. Negru, Nicolae. **Zburînd deasupra satului natal** / Nicolae Negru // *Jurnal de Chișinău*. – 2003. – 2 mai. – P. 6.

133. [Maria Șleahțișchi este menționată printre cei 43 poeți contemporani ai Basarabiei în lucrarea: *Singular Destines: Contemporary Poets of Bessarabia*, Cartier, 2003. 164 p.] // *Imagina Republicii Moldova în străinătate* : Almanah, nr 2, 2003 / Biblioteca Națională a Republicii Moldova ; elab. de T. Cotoșman, T. Luchian ; lector: J. Jelamschi – Ch., 2003. – P. 43 ; http://www.cuoremoldavo.com/download-/MOLD/imag_moldovei2004.pdf.-12.10.2005

2004

Maria Șleahțișchi s-a născut în 17 ianuarie 1960 în s. Ștefănești, Plocești. A absolvit Facultatea de Filologie a Institutului Pedagogic din Bălți. Din 1986 este lector, iar din 2002 conferențiar la Catedra Literei Române și Universităţii. În prezent, este dozent al Facultăţii de Filologie. Din 1995 este redactor-șef al jurnalului literar „Sona”. Ca scriitoare, a debutat în 1988 cu volumul de versuri „O simplitate de poezie ascunsă”. Ultimele „Cvartec pentru o noapte și toate cerurile” (în colaborare cu Nicolae Leșcu) și, în 2002, cartea de eseu critică „Jurnalul alterității”. Este prezentă cu o mică de poezie în categoria „Art Anunțată”, București, 2001 și în antologia „Singular Destines” din Iași la editura, Clujana, 2003. Antotocul marșului universitar “M. Eminescu”, Bălți, 2002. Maria Șleahțișchi este o scriitoare marșă pe problematica și reprezentarea literară ale postmodernității. „Jurnalul alterității” salută și ea aspect important al creației actuale: raportul literaturii-alevitate în cadrul discursului liric și romanesc.

- Colaborant în *Croniclele Literare*, *Dacia*, *Liternet*, *Jurnalul*, *Jurnalul de Literatură și Știință*, *Liternet*, *Luceafărul*, *Asociația*, *Croniclele*, *Jurnalul*, *Timpul* (T. Depina), *Croniclele de la Nord*, *PACTA*.
- *Presă* Literară:
 - 1996: *Presă* Unității Scriitorilor din R. Moldova pentru debut.
 - 1998: *Presă* Școlară Națională de Carte, 131 p. a IV-a, Chișinău.

134. **Harta literară a scriitorilor-profesori bălțeni** / alcăt. Valentina Topalo, Elena Harconița ; machetare Marcel Lefter ; foto Anatol Semionica. – Bălți, 2004. – 1 hartă.

2005

135. Dabija, Nicolae. „...Și...” / Nicolae Dabija // *Lit. și arta*. – 2005. – 29 sept. – P. 1.

136. Strîmbeanu, Andrei. **Dar putoare cîtă : Pamflet** / Andrei Strîmbeanu // *Lit. și arta*. – 2005. – 29 sept. – P. 3.

137. Ciubotaru, Adrian. **O precizare** / Adrian Ciubotaru // *Jurnal de Chișinău*. – 2005. – 18 oct. – P. 7 ; <http://www.jurnal.md/articol.php?id=3893&ediție=423>.-25.10.2005

138. Strîmbeanu, Andrei. **Doamnă M. Şlehtiţchi** / Andrei Strîmbeanu // Lit. şi arta. – 2005. – 20 oct. - P. 3.

139. **Despre degradarea climatului literar** : [Declaraţia PEN Centrului din Republica Moldova] // Contrafort. – 2005. – Nr 9-10. – P. 3 ; Jurnal de Chişinău. – 2005. – 21 oct. – P. 8.

140. Rusu, Ana. **Falşi „ostatici” de la Bălţi** / Ana Rusu, Ana Chetrari, Victoria Mîţă // Jurnal de Chişinău. – 2005. – 21 oct. – P. 2 ; Lit. şi arta. – 2005. – 27 oct. – P. 3

141. **Dragă „Literatura şi arta”, „sămănătoristă, păpuşară şi agramată”** // Lit. şi arta. – 2005. – 27 oct. – P. 3. - Text anonim.

142. **Conferenţiar universitar, dr. Maria Şlehtiţchi, decan = Asociate Professor, PhD Maria Şlehtiţchi, dean** // Universitari bălţeni : Dicţionar biobibliogr. / Min. Educaţiei, Tineretului şi Sportului, Univ. de Stat „A. Russo” din Bălţi, Bibl. Şt. ; alcăt Elena Scurtu, Maria Fotescu ; red. resp. Elena Harconiţa. – Bălţi, 2005. – P. 29-31.

143. **Facultatea Filologie : [Decan: conf. univ. dr. Maria Şlehtiţchi]** // Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălţi : Anuarul 2005/2006 / coord. V. Cabac, E. Harconiţa, A. Sainenco. – Bălţi, 2005. – P. 16-17.

144. Popa, Iulius. **Şlehtiţchi, Maria** // Popa Iulius. Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălţi (1945-2005). – Ch., 2005. – P. 289-290.

145. Ungureanu, Elena. **Vizualizarea discursului poetic (post)modernist (semnificantul grafic)** / Elena Ungureanu // Rev. de lingvistică şi şt. literară. – 2005. – Nr 1-3. – P. 58-68.

146. Simuţ, Ion. **Chişinăul literar** / Ion Simuţ // Familia. – 2005. – Nr 10. – P. 3-5 ; <http://www.revistafamilia.as.ro/2005/10/editorial.htm>.-28.11.2005

147. Ştefănescu, Alex. **Descoperirea literaturii din Basarabia** / Alex Ştefănescu // Istoria literaturii române contemporane : 1941-2000. - Bucureşti. - 2005. - P. 1097.

o săptămână de poeme nescrise

citind pe eliade
se deşteaptă în mine
zvîcnirea luminoasă
a tinerei zeiţe
din a. 5700
curtată de porumbel

Kui ma boen Eliadat
sistempab minus (explode)
săkhatus

Olen kui jumalana
aardant 5700 ja
tuvi tuislel aruunana
ümber minna.

(ma xmonuukar 23bloce)

10.10.98

Eric Berg

...

ritind pe eliade
se deşteaptă în mine
zvîcnirea luminoasă
a tinerei zeiţe
din a. 5700
curtată de porumbel

To Maria
with my love and respect
for her poetical talent!

Uguro

30.10.98
Cluj-Napoca

citind pe eliade
se destăpă în mine
zvîcnirea lămuioasă
a tinerei zeițe
din a. 5700
curtală de porumbel

книга Элиаде
прочитавшая во мне
своего прекрасного
молодой богини
5700 года
ухитившаяся голуби

Измазе вудайе гур
Мен айшаифе
Зута туйам дурсаей
Самфай пурешитич
5700 дулхич
Кевекерганамиде

Катя Ягафова - човешу
30.10.98

1998, 30 octombrie. Chișinău. Lansarea cărții de debut. Traduceri autografe ale poemului *citind pe eliade*: în estoniană de Eiki Berg; în bulgară de Maria Bakalova; în rusă și ciuvașă de Katia Iagafova; în „grafică” de Nicolae Popa

(o săptămână de poeme nescrise, p. 43)

1998

148. Galaicu-Păun, Emilian. **O săptămână de poeme citite** / Emilian Galaicu-Păun // Flux. – 1998. – 20 noiemb. – P. 7.

1999

149. Ștefănescu, Alex. **Cărți primite la redacție** / Alex Ștefănescu // România literară. – 1999. – Nr 1. – P. 4.

2000

150. Bădărău, George. **Modernism – postmodernism** / George Bădărău // Convorbiri literare. – 2000. – Nr 2. – P. 41.

2004

151. Nicu, Ghenadie. **Reveria lucidității** : [despre o săptămână de poeme nescrise] / Ghenadie Nicu // Viața Basarabiei. – 2004. – Anul 3, nr 2 (10). – P. 235-236.

Cvartet pentru o voce și toate cuvintele

POESIS: [...] Aștept... cît să mai aștept să mă scoți din ascundere că, uite, merg printre ei, îi aud, îi ascult, le vorbesc, nu au nimic însă din fervoarea ta demonică și angelică deopotrivă. Ca și cum aș fi singură aici, personaj himeric printre funii putrezite și roți ruginite de timp, fantomă de culise și de subconștient... Unde-i ora de iubire? S-a pierdut în zodii

nescrise... Așteptarea m-a vlăguit, sînt ca un snop de prozaisme și notații frugale plimbate dintr-o carte în alta de o conștiință opacă, fără simțire... Nu știu dacă voi mai putea fi marmură caldă, un *nu știu ce* și-un *nu știu cum*... Și mă simt acum atît de telurică, încît voiesc să te chem, banal pe nume... vino!... Vreau să mă știu femeie, să trăiesc un destin simplu, să mă caut și să mă regăsesc, fulgurație, în poemele tale, în raiul și iadul din frînturile imaginației... vreau să-mi revăd ipostazele, să cunosc aceste femei cu care mă identifici și-n cele mai multe dintre care nu mă recunosc...

Nu, n-am fost nicicînd o Dalila, în acel mit e numai nepuțința sau orgoliul tău de a te simți un Samson crunt, posesiv și misogin, cînd, în fapt, în adîncul tău erai un bărbat vulnerabil, disperat și rănit... La fel, nu am fost niciodată îngerul roz cu aripile pudrate, care te-a încîntat deatîtea ori. Chiar și atunci cînd m-ai presupus în formele Venerei și Madonei, eram altceva. Nu spumă marină, nu coadă de cometă; deși eram pretutindeni, ca un zeu panteist, viețuiam dincolo de-a-nvăța a fi, deci n-am să-nvăț a muri vreodată [...]

(Cvartet pentru o voce și toate cuvintele (eseu dramatic în două acte), p. 23-24)

2000

152. Ungureanu, Larisa. **A fi azi, a fi mîine** / Larisa Ungureanu // Lit. și arta. – 2000. – 2 mart. – P. 6.

2002

153. Ciubotaru, Adrian. **Anul literar 2001, în Basarabia. Dramaturgia** / Adrian Ciubotaru // Semn. – 2002. – Nr 1-2. – P. 8

154. Beșleagă, Vladimir. **Literatura într-o zonă a ultra-paradoxurilor și într-un timp al supraabsurdului sau acest nesfîrșit tunel al tranziției...** / Vladimir Beșleagă // Sud-Est. – 2002. – Nr 4. – P. 28.

2004

155. Butucioc, Dorina K. **Generația 80 în (con)texte dramatice postmoderniste** / Dorina K. Butucioc // Viața Basarabiei. – Anul 3, nr 2 (10). – 2004. – P. 114-118.

2005

156. Cubleşan, Constantin. **Mihai Eminescu. Cele patru vârste** / Constantin Cubleşan // Caligraf. – 2005. – Anul V, nr 1 (47). – P. 16.

Jocurile alterităţii

[...] Individul este chemat în lume spre a-şi parcurge calea destinului, iniţiindu-se în tainele vieţii, iubirii şi morţii. Astfel, etapele majore ale existenţei sînt evaluate ca trepte ritualice ale iniţierii [...] (*Jocurile alterităţii*, p. 11)

2002

157. Negru, Nicolae. **Jocurile alteritaţi** / Nicolae Negru // Jurnal de Chişinău. – 2002. – 17 mai. – P. 10.

158. Toma, IonceŃiu. **Maria Şleahiţchi. Jocurile alteritaţi** / IonceŃiu Toma // Democraţia. – 2002. – 11 iunie. – P. 13. – Pseudonimul lui Em. Galaicu-Păun

159. Ţurcanu, Lucia. **Trei cărţi pe linia întâi** : [Jocurile alteritaţi] / Lucia Ţurcanu // Semn. – 2002. – Nr 1-2. – P. 27.

160. Boc, Oana. **Ipostazele alteritaţi** / Oana Boc // Piaţa literară (Cluj). – 2002. – Nr 17. – P. 12.

161. **Jocurile alterității** // Observator cultural. – 2002. – Nr 127. – P. 7.

162. Ciubotaru, Adrian. **Identitatea în alteritate sau un alt fel de a face critică** / Adrian Ciubotaru // Contrafort. – 2002. – Nr 6. – P. 10.

163. by **Mătușa Julia și Condeerul** // Steaua. – 2002. – Nr 5-6. – P. 116 ; nr 7. – 2002. – P. 66.

164. Vasiliu, Lucian. **Adnotări fulgurante** / Lucian Vasiliu // Convorbiri literare. – 2002. – Nr 8. – P. 134.

2003

165. Răileanu, Vitalie. **Maria Șlehtițchi. Jocurile alterității** / Vitalie Răileanu // Rev. de lingvistică și șt. literară. – 2003. – Nr 5-6. – P. 121-122.

Literatură pentru copii. Literatura din Basarabia în secolul XX

[...] În literatura pentru copii din Basarabia ultimului secol s-au produs evenimente și autori, în urma cărora s-a acumulat un impresionant raft în care s-a întrupat însăși copilăria: chipurile luminoase ale micilor eroi, bunătatea sau tristețea lor, vocile lor zglobii, alergând după puiul de cerb, sau pășind încet

pe urmele umezi ale puiului de melc, ascunzându-se în iarba deasă sau în umbra cuvintelor.

(Literatură pentru copii, p. 36)

2004

166. Cubleşan, Constantin. **La întâlnire cu... copiii de toate vârstele** : Postfață / Constantin, Cubleşan // Literatură pentru copii / selecț. st. introd. și note biobibliogr. de Maria Şleahițchi. – Ch., 2004. – P. 209-214. – (Lit. din Basarabia în sec. XX / coord. col.: M. V. Ciobanu, N. Leahu, E. Lungu, M. Papuc)

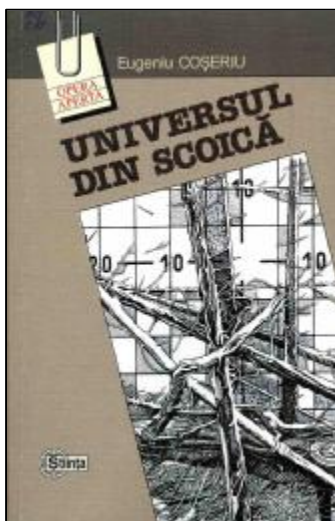
2005

167. Nastasiu, Vasile. **Literatura pentru copii: o probă de foc** / Vasile Nastasiu // Lit. și arta. – 2005. – 12 mai. – P. 5.

168. Țurcanu, Lucia. **Pentru lecturile „copilului universal”** / Lucia Țurcanu // Semn. – 2005. – Nr 1-2. – P. 54-55.

169. Buzăși, Ion. **O antologie de literatură pentru copii** : [despre Literatura română din Basarabia în secolul XX. Literatura pentru copii] / Ion Buzăși // Mesagerul literar și artistic. – 2005. – Anul VI, nr 12 (83). – P. 2.

Universul din scoică

M. Șleahțițchi: *Cînd V-am vorbit telefonic despre ideea noastră de a deschide un institut de studii filologice, care V-ar purta numele, aici, la Bălți, Dumneavoastră ați acceptat. Am încercat să obținem lucrul acesta, dar a intervenit o modificare de termeni, Senatul aprobînd deschiderea unui laborator de studii filologice „Eugeniu Coșeriu”. Știu că lingvistica lui F. de Saussure a generat structuralismul, structuralismul lingvistic, structuralismul literar și ca urmare, am vrea să știm, ca literați, care ar fi sugestiile Dumneavoastră în privința situației cercetării literare în orizontul conceptului Dumneavoastră de lingvistică integrală?*

E. Coșeriu: E vorba de relații pe mai multe planuri, de exemplu, pe planul general al definițiilor. Pe acest plan, spuneam, problema e de estetică, de concepție a limbajului, de concepție a poeziei. În acest plan avem această definiție a relațiilor, în care e vorba de limbajul absolut al poeziei. Limbajul însă, ca atare, nu e absolut. Ceea ce înseamnă că și în critică, și în aprecierea operei poetice sau literare, judecata inițială nu e lingvistică. Adică, faptul de a spune *da* sau *nu* de către contemplator, de către cititor, în cazul evaluării poeziei, nu pune în valoare faptul lingvistic ca atare, ci e exact aceeași judecată ca în fața picturii sau a unei sculpturi, avem de-a face cu o acceptare a faptului că opera e așa cum trebuie să fie, adică e exprimarea unui acord cu necesitatea ei internă [...].

(Universul din scoică, p. 43-44)

2005

170. Cioacă-Ioanid, Ștefan. **Eugen Coșeriu – Universul din scoică** / Ștefan Cioacă-Ioanid // Curierul românesc. – 2005. – Nr 1. – P. 30.

171. Galaicu Păun, Emilian. Top 50. Carte la pachet: **Eugen Coșeriu, Universul din scoică** / Emilian Galaicu Păun // Sud-Est. – 2005. – Nr 4. – P. 44-45 ; <http://www.sud-est.md/numere/20050105/-.22.10.2005>

172. Țurcanu, Lucia. **Dialoguri cu „Gigantul de la Tübingen”** / Lucia Țurcanu // Jurnal de Chișinău. – 2005. – 9 sept. – P. 16 ; <http://www.jurnal.md/index.php?editie=412.-22.10.2005>

173. [Maria Șleahțiți] <http://www.google.com/>

The screenshot shows a Google search page with the search term 'Maria Șleahțiți'. The results are categorized under 'Web' and show two main entries. The first entry is from 'BD Stiinta, Moldova' and provides biographical information about Maria Șleahțiți, including her birth year (1960) and contact details. The second entry is titled 'Maria Șleahțiți - Trei poeme' and includes a snippet of text from a poem.

174. [Maria Șleahțiți] <http://www.yahoo.com/>

The screenshot shows a Yahoo! search page with the search term 'Maria Șleahțiți'. The search results are displayed under the heading 'Search Results' and show a single result titled 'cotidian'. The snippet of the result mentions 'Ion, academician, Botnaru Maria, profesor la Liceul "Petre ... pentru debut a fost evidentiată Maria Șleahțiți cu cartea "O săptămâna de poeme nescrise" ...'.

175. <http://www.science.mrda.md.-22.02.2005>

176. <http://www.litere.usv.ro/cisl/.-22.02.2005>

177. <http://www.lit.tuiasi.ro/philippide/pages.-22.02.2005>

178. <http://www.real.beltsy.md/~jutrzenka/.-01.12.2005>

179. <http://www.students.info.uaic.ro/~evalica/eminescu/sec-tiuni.html.-12.04.2005>

180. <http://www.cnaa.acad.md/thesis/2117/-17k.-11.10.2005>

181. <http://www.centrul-cultural.ro/revista-cafenea-2005-04-articol.php?CodArticol=3-13k.-14.-12.05.2005>

182. <http://www.laurencejth.over-blog.net/article-2137518.html.-144k.-16.11.2005>

183. <http://www.bcuculuj.ro/re/oc/BistRo/autS1.HTM-7k.-22.09.2005>

184. <http://www.ear.ro/3brevist/rv9/SUMAR.pdf-Supplemental Result.-12.04.2005>

Didactică universitară
(coordonarea tezelor de licență / master)
Teze de master

2000

185. Butucioc, Dorina. **Generația '80 în (con)texte dramatice postmoderniste** : tz. de master în Filologie-1100 / Dorina Butucioc ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo” din Bălți, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2000. – 67 p.

2001

186. Zuzu, Ludmila. **Proiecții ale personajului feminin în romanul românesc interbelic** : tz. de master în Filologie-1100 / Ludmila Zuzu ; cond. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2001. – 64 p.

2002

187. Bandalac, Oxana. **Canonul literar românesc** : tz. de master în Filologie-1100 / Oxana Bandalac ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. Filologie, Catedra Literatura Română și Universală. – Bălți, 2002. – 97 p.

2003

188. Grigoraș, Ludmila. **Aureliu Busuioc și proza urbană** : tz. de master în Filologie-1100 / Ludmila Grigoraș ; cond. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2003. – 73 p.

2004

189. Ciobanu, Inga. **Identitate și alteritate în jurnalul intim românesc** : tz. de master în Filologie-1100 / Inga Ciobanu ; cond. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. Filologie, Catedra Literatură Română și Universală. – Bălți, 2004. – 76 p.

190. Gaivas, Octavian. **Ludicul și parodicul în proza românească postmodernă (Ioan Groșan, Ștefan Agopian, Nicolae Leahu)** : tz. de master în Filologie-1100 / Octavian Gaivas ; cond. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”,

Fac. Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2004. – 71 p.

191. Rotaru, Marcela. **Ritualul inițierii feminine sau meta-noia feminină** : tz. de master în Filologie-1100 / Marcela Rotaru ; cond. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2004. – 67 p.

2005

192. Ciobanu, Natalia. **Presa literară românească în Basarabia postbelică. Revista „Cultura: între ideologie politică și ideologie estetică”**: tz. de master în Filologie-1100 / Natalia Ciobanu ; cond. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2005. – 78 p.

Teze de licență

1993

193. Cenușă, Felicia. **Considerații asupra temporalității în poetica eminesciană** : tz. de licență / Felicia Cenușă ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 1993. – 47 p.

194. Dolghi, Antonina. **Prezențe epice în poezia lui George Coșbuc** : tz. de licență / Antonina Dolghi ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 1993. – 68 p.

1995

195. Baidaus, Stela. **Proiecții mitice în literatura română. Mitul Zburătorului** : tz. de licență / Stela Baidaus ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 1995. – 85 p.

1998

196. Lungu, Corina. **Dialogul neîntrerupt : I. L. Caragiale – E. Ionesco** : tz. de licență / Corina Lungu ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 1998. – 156 p.

1999

197. Chiruța, Aurelia. **Imaginea țaranului în romanul românesc** : tz. de licență / Aurelia Chiruța ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 1999. – 86 p.

198. Guțu, Natalia. **Motivul claustrării în opera lui M. Eminescu** : tz. de licență / Natalia Guțu ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 1999. – 61 p.

199. Spînu, Lilia. **Proza lui Vladimir Beșleaga** : tz. de licență / Lilia Spînu ; cond. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 1999. – 81 p.

200. Sudureac, Angela. **Modalități de structurare a materialului narativ în romanele lui A. Busuioac (*Singur în fața dragostei*)** : tz. de licență / Angela Sudureac ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 1999. – 78 p.

2000

201. Grigoraș, Ludmila. **Tipologia personajelor în opera lui I. L. Caragiale** : tz. de licență / Ludmila Grigoraș ; cond. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2000. – 80 p.

202. Ilescu, Ludmila. **Tehnici narrative în construcțiile românești („În căutarea timpului pierdut” de M. Proust „Patul lui Procust” de C. Petrescu și „Valurile” de V. Woolf)** : tz. de licență / Ludmila Ilescu ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2000. – 89 p.

203. Lopusșin, Alina. **Simbolul arborelui în literatura română a secolului XX** : tz. de licență / Alina Lopusșin ; cond. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2000. – 56 p.

204. Zuzu, Ludmila. **Chipuri de femei, priviri de bărbați (Imaginea femeii în romanul românesc interbelic: „Maitreyi” de M. Eliade, „Adela” de G. Ibrăileanu și „Rusoai-ca” de G. Mihăescu)** : tz. de licență / Ludmila Zuzu ; coord. șt.

Maria Şleahiţchi ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română şi Universală. – Bălţi, 2000. – 73 p.

2001

205. Banariuc, Ludmila. **Romanul basarabean postmodernist: între exerciţii şi certitudine...** : tz. de licenţă / Ludmila Banariuc ; cond. şt. *Maria Şleahiţchi* ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română şi Universală. – Bălţi, 2001. – 55 p.

206. Bandalac, Oxana. **Canonul literar românesc** : tz. de licenţă / Oxana Bandalac ; cond. şt. *Maria Şleahiţchi* ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română şi Universală. – Bălţi, 2001. – 54 p.

207. Bîscal, Maria. **Actul iniţiativ în basmul popular românesc** : tz. de licenţă / Maria Bîscal ; coord. şt. *Maria Şleahiţchi* ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română şi Universală. – Bălţi, 2001. – 62 p.

208. Ciobanu, Viorica. **Lirica erotică Eminesciană** : tz. de licenţă / Viorica Ciobanu ; cond. şt. *Maria Şleahiţchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română şi Universală. – Bălţi, 2001. – 78 p.

209. Comaniuc, Ludmila. **Tipologia „obsedatului” în romanele lui Camil Petrescu („Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război”, „Patul lui Procust”)** : tz. de licenţă / Ludmila Comaniuc ; cond. şt. *Maria Şleahiţchi* ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română şi Universală. – Bălţi, 2001. – 67 p.

210. Coroban, Iulia. **Problema creaţiei în operele lui Lucian Blaga „Meşterul Manole” şi Horia Lovinescu „Moartea unui artist”** : tz. de licenţă / Iulia Coroban ; cond. şt. *Maria Şleahiţchi* ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română şi Universală. – Bălţi, 2001. – 68 p.

211. Gureu, Stela. **Poezia lui Ion Vatamanu** : tz. de licenţă / Stela Gureu ; cond. şt. *Maria Şleahiţchi* ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română şi Universală. – Bălţi, 2001. – 60 p.

212. Tcaci, Natalia. **Liviu Damian: privire din şi dincolo de generaţia sa** : tz. de licenţă / Natalia Tcaci ; coord. şt. *M.*

Șleahțișchi ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2001. – 58 p.

2002

213. Aga, Lilia. **Mihai Eminescu în perspectiva istoriei literare române din Basarabia**: tz. de licență / Lilia Aga ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2002. – 64 p.

214. Cumpătă (Moraru), Lilia. **Izolarea ca stare a ființei romantice în opera lui Mihai Eminescu** : tz. de licență / Lilia Cumpătă (Moraru) ; cond. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2002. – 50 p.

215. Stallmach, Ana. **Mihai Eminescu și literatura germană** : tz. de licență / Ana Stallmach ; cond. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2002. – 50 p.

2003

216. Alexandrov, Irina. **Influențe impresioniste în poezia lui Vitalie Tulnic** : tz. de licență / Irina Alexandrov ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2003. – 63 p.

217. Ciuntu, Natalia. **Poezia erotică a lui Tudor Argezi sub semnul creator al limbajului** : tz. de licență / Natalia Ciuntu ; cond. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2003. – 56 p.

218. Rotaru, Marcela. **Metamorfozele ritualului inițiativ feminin** : tz. de licență / Marcela Rotaru ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo” Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2003. – 61 p.

2004

219. Ciobanu, Natalia. **Imaginea Basarabiei în opera eminesciană** : tz. de licență / Natalia Ciobanu ; coord. șt. *Maria Șleahțișchi* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2004. – 75 p.

220. Glavan, Oxana. **Discursul narativ crengian între text și arhitext** : tz. de licență / Oxana Glavan ; coord. șt. *Maria*

Șleahțiți ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2004. – 70 p.

2005

221. Luncașu, Mariana. **Vocile autorilor în romanul „Femeia în roșu” de M. Nedelciu, A. Babeți, M. Mihăieș** : tz. de licență / Mariana Luncașu ; coord. șt. *Maria Șleahțiți* ; Univ. de Stat „A. Russo”, Fac. de Filologie, Catedra Lit. Română și Universală. – Bălți, 2005. – 55 p.

Referent oficial la teze de doctor în filologie

1999

222. Cenușă, Felicia. **Tehnici narative în romanul basarabean din anii 60** : autoref. al tz. de dr. în filologie [specialitatea 10.01.01 – Lit. română] / Felicia Cenușă ; Institut. de Lit. și Folclor al A.Ș.M.; coord. șt. Nicolae Bilețchi, dr. habilitat în filologie, membru coresp. al A.Ș.M., prof. univ.; referenți oficiali: Mihai Cimpoi, acad. al A.Ș.M., dr. habilitat în filologie, *Maria Șleahțiți*, dr. în filologie, conf. univ. - Ch., 1999.-21 p.

2002

223. Canțâr, Grigore. **Poezia contemporană basarabeană și fenomenul intertextualității**: autoref. al tz. de dr. în filologie [specialitatea 10.01.01 – Lit. română] / Grigore Canțâr ; Inst. de Lit. și Folclor al AȘM ; coord. șt. Alexandru Burlacu, dr. habilitat în filologie, conf. univ.; referenți oficiali: Mihai Cimpoi, acad. al A.Ș.M., dr. habilitat în filologie, *Maria Șleahțiți*, dr. în filologie, conf. univ. – Ch., 2002. – 23 p.

2005

224. Mărăscu, Elena. **Universul copilăriei și imaginea copilului la Charles Dickens, Ion Creangă și Mark Twain**: autoref. al tz. de dr. în filologie [specialitatea 10.01.06 – Lit. universală și comparată] / Elena Mărăscu ; Univ. de Stat din Moldova; coord. șt. Anatol Gavrilov, dr. în filologie; consultant șt. Constantin Popovici, acad. al A.Ș.M., dr. habilitat în filologie; referenți oficiali: Elena Prus, dr. habilitat în filologie, prof. univ. interimar, *Maria Șleahțiți*, dr. în filologie, conf. univ. – Ch., 2005. – 19 p.

225. Stamati-Zaharia, Viorica. **Universul prozei lui Vlad Ioviță**: autoref. al tz. de dr. în filologie [specialitatea 10.01.01 – Lit. română] / Viorica Stamati-Zaharia ; Instit. de Lit. și Folclor al A.Ș.M. ; coord. șt. Andrei Țurcanu, dr. habilitat în filologie, conf. univ; referenți oficiali: Mihai Cimpoi, acad. al A.Ș.M., dr. habilitat în filologie, *Maria Șleahțițchi*, dr. în filologie, conf. univ. – Ch., 2005. – 21 p.

Referințe critice

„Prezență discretă în viața literară de la noi, de neconfundat totuși, Maria Șleahțiți debutează editorial cu un volum în titlul căruia e mai mult renunțare decît dorință de afirmare [...]. Titlul se potrivește ca o mănășă (ah! personajul Guglielmo, cărturarul pur-sînge din „Numele trandafirului”, a făcut din banalele mănuși un atribut indispensabil lecturii...) poeziei sale, pe trei sferturi ascunsă, în ceea ce-i adaugă fiecare după ce o cunoaște. Altminteri spus, imensitatea spațiului alb al foii ajută celor cîteva rînduri telegrafice ale textului să vibreze. Există o mare forță de erupere în metaforele ei condensate pînă la temperatura critică [...].”

Em. GALAICU-PĂUN, *Flux*, 1998, 20 noiembrie, p. 7

„Poezia sa seamănă cu acea discursivă, ludică, autoreflexivă a optzeciștilor din România, dar are și o notă distinctivă: mizează mai mult pe comunicare și pe emoție [...].”

Alex ȘTEFĂNESCU, *România literară*, 1999, nr 1, p. 4

Cel puțin trei sunt liniile de forță ale poeziei semnate de Maria Șleahțiți. Mai întîi, melancolia, refacerea unui posibil cuplu (...), în al doilea rînd, atitudinea față de scriitură, meditația asupra poemului însuși, în al treilea rînd subliniem intertextualitatea postmodernă, parodia, tendința de împrospătare a limbajului poetic”

George BĂDĂRĂU, *Convorbiri literare*, 2000, nr 2, p. 41.

Spectacolul „Cvartet pentru o voce și toate cuvintele” după eseul dramatic scris de Maria Șleahțiți și Nicolae Leahu și montat de regizorul Dumitru Grișciuc pe scena Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Bălți este consacrat aniversării a 150-a a nașterii lui Mihai Eminescu... Avem de a face cu o piesă intelectuală, rece, cu frază bine și clar construită din punct de vedere literar. Regizorul a trebuit să înfrunte niște bariere și să găsească în spatele frazelor acea căldură care naște lumină și produce emoția. [...].

Larisa UNGUREANU, *Literatura și arta*, 2000, 2 mart., p. 6

În eseurile din volumul *Jocurile alterității*, criticul de aceasta dată, Maria Șleahțișchi își propune să observe cum se produce „adîncirea identității” artistului în procesul scrierii. Crezul autoarei este că orice *eu* creator nu e altceva decît suma acelor *tu* și *el* risipiți în opere. [...]. Critica pe care o face Maria Șleahțișchi e un model de studiu aplicat. Nu atestăm în carte declarații arbitrare. Fiecare aserțiune are un suport textual. Impresionismul critic nu are loc în volum, eseurile fiind dovada unei competente abordări a fenomenelor literare. Cartea *Jocurile alterității* conține mai multe momente în care criticul se întîlnește cu poetul Maria Șleahțișchi, din această „adîncire a sinelui” rezultînd metafore interesante: „e acel cimitir al romanului, unde [...] are plăcerea să-și facă promenada conștiința postmodernă, evocînd miasele unui cimitir literar” [...].

Lucia ȚURCANU, *Semn*, 2002, nr 1-2, p. 27

[...] Poezia Mariei Șleahțișchi vine să reabiliteze autenticitatea percepției feminine: „decodez mesajul/ de tine mă deosebesc/ fiindcă sînt/ femeie și respir cu întreg universul” (Cunoaște-mă pe mine însămi), una imună, *increată* de propria galaxie („În galaxia mea/ e liniște aproape”). Rememorarea modelului ontic e realizată într-un registru ritualic („între mine și tine între casa mea și a ta/ aleargă obosit un înger [...] bate istovit la geamul casei tale/ dar zodiile nu se deschid/ atunci/ se întoarce și pleacă”). Textele conservă articulația pură a enunțului, dictusul poetic fixînd vibrația vie a rostirii. [...].

Natalia POPANU, *Semn*, 2002, nr 3-4, p. 65

În *Jocurile alterității* (Editura Cartier, Chișinău, 2002) de Maria Șleahțișchi, regăsim apetența criticului pentru literatură. Discursul gîfîit și morocănos exegetic nu o ispitește pe autoarea acestor jocuri vii și elegante, în care palpită pasiunea și plăcerea faptului scris.

Cartea Mariei Șleahțișchi ia în dezbatere o problemă dificilă de teorie și istorie literară, și anume problema alterității în cadrul limbajului poetic. Aventura critică a autoarei este cu atît mai riscantă, cu cît se încearcă aplicarea conceptului modern de alteritate nu numai la opera unor scriitori moderni sau post-

moderni, ci și la opera unor scriitori de factură romantică (Mihai Eminescu și Alecu Russo) [...].

Adrian CIUBOTARU, *Contrafort*, 2002, nr 6, p. 10.

[...] După debutul cu un volum de versuri (premiat de Uniunea Scriitorilor de peste Prut), după o carte de teatru (în colaborare – de asemenea premiată), Maria Șleahițchi ne oferă acum o culegere de eseuri inteligente, inspirate, bine articulate. O călătorie rafinată, erudită prin ”tu ești eu” (romanticii, în spațiul cărora Eminescu ocupă un loc privilegiat), „eu sînt tu”, (proiecții ale femininului în lirica românească modernă, inclusiv în opera lui Grigore Vieru), „eu sînt tu, tu sînt el, el sînt eu” (de la Miorița la Mircea Cărtărescu și Vitalie Ciobanu).

Lucian VASILIU, *Convorbiri literare*, 2002, nr 8, p. 134

[Parodie de Lucian Perța la poezia: *Nimic despre dragoste*, publicată în revista *Poesis*, nr 8-9, 2002, p. 11]

cad toate frunzele/ merilor/ perilor/ plopilor/ eu stau în hol/
cu spatele gol/ și-mi freamătă buzele/ rostirea unui poem/ în
care să nu fie nimic despre dragoste/ îi drămuiesc toate/
cuvintele/ silabele/ literele/ e-o adevărată pacoste/ munca
aceasta/ la o asemenea poezie/ cad toate frunzele/ sper că nu și/
frunza-mi de vie

Lucian PERȚA, *Poesis*, 2002, nr 10-12, p. 126

„Excentrică fără ostentație, orientată spre un eseu aluziv, sesizînd în literatura română nu numai delectare, ci un mod de posedare ori desfășurare umană, Maria Șleahițchi este criticul literar care-și plasează observațiile și constatările dincolo de „linia întîi”. Intitulînd volumul de eseuri *Jocurile alterității* (Editura Cartier, Chișinău, 2002), autoarea remarcă o constatare mai veche: la noi există și o critică literară universitară propriu-zisă, care-i mereu antrenată în experimente *nereferențiale*, iar aulele (universitare) devin laboratoare unde și se afirmă existența literaturii contemporane, îi prevenim însă pe vînătorii de senzational că textele Mariei Șleahițchi nu au nevoie de reactualizăr și ajustări, deoarece ele aparțin unor teritorii literare care în aparență sînt plasate în desuetudine.

Extensiunea preocupărilor critico-literare ale Mariei Șleahițchi este destul de variată, iar eseurile pătrund pînă la subtilitate în marile idealuri perene ale literaturii române [...].

Vitalie RĂILEANU, *Revista de lingvistică și știință literară*, 2003, nr 5-6, p. 121-122

„Toate erau din altă poveste”, notează la un moment dat autoarea, în *Săptămîna* sa *de poeme nescrise*. Un vers care îi rezumă plenar scriitura. În lipsa cărții, un palograf mai abil din viitor ar putea deduce din acest nucleu – presupunînd că va supraviețui, el singur, intemperiilor... Căci, într-adevăr, toate sînt aici din *alte povești*, din domeniul vast al literaturii, achiziționate cu discernămint și angrenate inteligent, în construcții a căror grație rezultă din rigoare. Autoarea reia pe cont propriu, dar perfectă cunoștință de cauză, o experiență deja clasicizată, în orice caz, decantată teoretic (postmodernismul), poemele ei pîrînd în ultimă analiză niște *teme pentru acasă*, caligrafiate ireproșabil și, esențialul, exemplare prin disciplina supunerii la paradigmă.”

Ghenadie NICU, *Viața Basarabiei*, 2004, nr 2 (10), p. 235-236

Indici auxiliari

Nume

A

Aga Lilia	213
Agopian Ștefan	(190)
Alexandrescu Sorin	(116)
Alexandrov Irina	216
Anghel Dorian	103
Antonesei Liviu	120
Arghezi Tudor	(50, 217)

B

Babeți Adriana	(221)
Baidaus Stela	195
Banariuc Ludmila	205
Bandalac Oxana	187, 206
Bantoș Ana	123
Bădărău George	150
Beltran Fernando	(118)
Berejan Silviu	(62, 111)
Beșleagă Vladimir	(78), 125, 154
Bilețchi Nicolae	222
Bîscal Maria	207
Blaga Lucian	(210)
Boc Oana	160
Botezatu Eliza	(107)
Burlacu Alexandru	223
Busuioc Aureliu	(87, 200)
Butnaru Val	(66)
Butucioc Dorina	185
Butucioc Dorina K.	155
Buzași Ion	169

C

Cabac Valeriu	143
Canțâr Grigore	223
Caragiale Ion Luca	(196, 201)
Cartaleanu Tatiana	26
Cebotar Petri	26

Cenușă Felicia	193, 222
Chetrari Ana	140
Chiruța Aurelia	197
Cimpoi Mihai	(74), 222, 223, 225
Cioacă-Ioanid Ștefan	170
Ciobanu Inga	189
Ciobanu Mircea V.	7, 8, 12, 13, (56), 116
Ciobanu Natalia	192, 219
Ciobanu Viorica	208
Ciobanu Vitalie	(102)
Ciocan Iulian	(100)
Ciubotaru Adrian	(80), 120, 137, 153, 162
Ciuntu Natalia	217
Cîrstea Cristina	11, 104
Codoban Aurel	123
Coelho Paulo	(75)
Comaniuc Ludmila	209
Coroban Iulia	210
Corobca Liliana	(91)
Cosovan Olga	26
Coșbuc George	(194)
Coșeriu Eugeniu	9, 115, (123), 124, (171)
Cotter Sean	11, 104
Cotoman Tamara	133
Crăciun Gheorghe	(61, 85)
Creangă Ion	(224)
Cubleșan Constantin	7, 156, 166
Cumpătă (Moraru) Lilia	214
Curtescu Margareta	(82), 131
D	
Dabija Nicolae	135
Damian Liviu	(212)
Dickens Charles	(224)
Dobîndă Maria	117
Dolghi Antonina	194

Druță Ion	(70)
E	
Eliade Mircea	(204)
Eminescu Mihai	(5, 17, 19, 20, 23, 52, 57, 79, 156, 214, 215)
Evtușenco Ion	(105)
F	
Fotescu Maria	142
G	
Gaivas Octavian	190
Galaicu-Păun Em. (Ioncențiu Toma)	(73, 97), 112, 148, 158, 171
Gavrilov Anatol	224
Gârneț Vasile	(72), 112
Glavan Oxana	220
Grigoraș Ludmila	188, 201
Grosu Valeria	(71, 76)
Groșan Ioan	(190)
Gureu Stela	211
Guțu Natalia	198
H	
Harconița Elena	134, 142, 143
Hostiuc Ștefan	(60)
I	
Ibrăileanu Garabet	(204)
Ilescu Ludmila	202
Ionesco Eugen	(196)
Iordache Mihail	21
Ioviță Vlad	(225)
J	
Jelamschi Jana	133
L	
Labiș Nicolae	(58)
Leahu Nicolae	3, 6, 8, 9, 12, 13, 38, 115, 116, 124, (190)
Lefter Ion Bogdan	12, 129
Lefter Marcel	134

Lopușin Alina	203
Lovinescu Horia	(210)
Luchian Tatiana	133
Luncașu Mariana	221
Lungu Eugen	8, 12, 98
Lungu Corina	196
M	
Mărăscu Elena	224
Mihăiescu Gib	(204)
Mihăieș Mircea	(221)
Miță Victoria	140
Moraru Anatol	(93)
Munteanu George	(79)
N	
Nastasiu Vasile	167
Nechit Irina	(88)
Nedelciu M.	(221)
Negru Nicolae	132, 157
Nicu Ghenadie	(84), 151
P	
Papuc Mihai	8, 12, 13
Pavlicencu Sergiu	(86)
Petrescu Camil	(202, 209)
Popa Gheorghe	6, 9, 105, 115, 124, 127
Popa Iulius	144
Popa Nicolae	(83), 112
Popanu Natalia	130
Popescu Simona	122
Popovici Constantin	224
Proust Marcel	(202)
Prus Elena	224
R	
Rațuc Nelly	(41)
Răileanu Vitalie	165
Rău Alexe	(101)
Roșca Angelina	(92)
Rotaru Marcela	191, 218

Rumleanschii Mihail	127
Russo Alecu	(51)
Rusu Ana	140
S	
Sainenco Ala	143
Scurtu Elena	142
Semionică Anatol	134
Simion Eugen	8
Simuț Ion	146
Sorkin Adam J.	11, 104
Spînu Lilia	199
Stallmach Ana	215
Stamati-Zaharia Viorica	225
Strîmbeanu Andrei	136, 138
Suceveanu Arcadie	125
Sudureac Angela	200
Ș	
Ștefănescu Alex.	13, 147, 149
T	
Tcaci Natalia	212
Topalo Valentina	134
Trifan Călina	(96)
Tulnic Vitalie	(216)
Twain Mark	(224)
Ț	
Țurcanu Andrei	225
Țurcanu Lucia	120, 159, 168, 172
U	
Ungureanu Elena	145
Ungureanu Larisa	152
V	
Vasiliu Lucian	164
Vatamanu Ion	(211)
Vieru Grigore	(55, 112)
W	
Woolf Virginia	(30, 202)

Z		
Zuzu Ludmila		186, 204

B		
Вангели Спиридон		(42)
Волковская Мария	27	
Г		
Гораш-Постикэ Виорика	27	
Грама-Томицэ Анжела	27	
К		
Коваль Юрий		(42)

Titluri

A	
A fi azi, a fi mâine	152
Adnotări fulgurante	164
Alteritatea ca sumă a proiecțiilor naratoriale în romanul optzecist	61
Anul literar 2001, în Basarabia.	
Dramaturgia	153
Anul literar 2001, în Basarabia. Proza	68
Apocrifele sinelui rătăcitor	10, 31, 32
Ars amandi	130
„Ars Amandi” de tout le cœur	40
Arta rememorării la Alecu Russo	51
Aventura eu-lui în „Povestea magului călător în stele” de Mihai Eminescu	52
B	
Basarabia și România - un deceniu de integrare literară	120
by Mătușa Julia și Condeerul	163
C	
Cărți primite la redacție	149
„Ceea ce vă spun [e] eu [el] acum încă nu-i totul”	83
Chișinăul literar	146
Chișinăul pleoștit ca o balegă-n drum	128
Conferențiar universitar, dr. Maria Șleahțițchi, decan	142
Conferința științifică consacrată celei de a LXX-a aniversări a acad. Silviu Berejan	62
Considerații privind renovarea cursului universitar „Istoria literaturii române” (ILR)	16
Cvartet pentru o voce și toate cuvintele	3, 38
D	
Dar putoare câtă: Pamflet	136
De la mecanica fluidului la anti-mecanica scrisului	85
Deloc singură în carusel	82
Descoperirea literaturii din Basarabia	147

Despre degradarea climatului literar	139
Despre lingvistică, Heidegger, Clinton ș.a.	115
Dialoguri cu „Gigantul de la Tübingen”	172
Din nou Hyperion, I. Viața lui Eminescu	79
Din... și spre poemul „Luceafărul”	45
Doamnă M. Șleahțițchi	138
Dom’ Profesor...	21
Dragă „Literatura și arta”, „sămănătoristă, păpușară și agramată”	141
E	
Edenul terestru eminescian sau despre spiritualitatea instinctelor prin iubire	44
Eliza Botezatu la o aniversare	107
Em. Galaicu-Păun, „cu stînga scriind peste ceea ce-a[m] scris adineaori cu dreapta”	97
Eros, erotism, erotizare în poezia lui Mihai Eminescu	20
Erotizarea naturii în poezia lui Mihai Eminescu	23
Eseuri despre labirint	74
Este înalt, pomădat și distins	84
Eugen Coșeriu – Universul din scoică	170, 171
Evocare Eugeniu Coșeriu	123
F	
Facultatea Filologie : [Decan: conf. univ. dr. Maria Șleahțițchi]	127, 143
Falși „ostatici” de la Bălți	140
Femeie dormind: între monstru al universului și fiică a omului	46
Feminine Poem; As if Lost in a Shell; Pastoral (II)	11, 33, 104
Fereastra spre lume	110
Funcția poetică a tranzitivării verbelor la Eminescu	17
G	
Generația 80 în (con)texte dramatice postmoderniste	155
Gînduri despre lume către sine însuși	78

H	
Harta literară a scriitorilor-profesori bălțeni	134
I	
Identitatea în alteritate sau un alt fel de a face critică	162
„Identitatea se face de la sine”	116
Incursiuni actuale în proza românească din Basarabia	100
Inițierea, dramă a ființei sau fețele fiindului	53
Inocența și nostalgia jocului	99
Investigația Căutări de gen și stil în proza moldovenească pentru copii (a. 60-80)	15
Ipostazele alterității	160
Î	
În Basarabia, limba română este la ea acasă?	108
Învățămintul universitar, reflecții filologice	117
J	
Jocul alterității în romanul românesc optzecist	12, 18
Jocurile alterității	4, 157, 161
Jurnal de lectură	89
L	
La întâlnire cu... copiii de toate vârstele	166
La mulți ani, dle profesor!	105
Limba română atacată în Basarabia	119
Limba română este bruiată de Constituție	109
Limbaje, etnie, cultură	114
Linie de contur: poetul Alexe Rău	101
Literatura din Basarabia prin vocile actorilor săi	126
Literatura într-o zonă a ultra-paradoxurilor și într-un timp al supraabsurdului sau acest nesfârșit tunel al tranziției...	154
Literatură pentru copii	7
Literatura pentru copii: o probă de foc	167
Luceafărul: Re-citirea accentelor	48
Lumini peste dealuri	36
M	
Maria Șleahțișchi	129

Maria Șlehtițchi este menționată printre cei 43 poeți contemporani ai Basarabiei	133
Maria Șlehtițchi. Jocurile alterității	158, 165
Mierea singularității poetice	71
Mihai Eminescu. Cele patru vârste	156
Mihai Eminescu: curs universitar	5
„Miorița” de N. Labiș	58
Mircea V. Ciobanu și Haydn între două claxoane	56
Modernism – postmodernism	150
N	
„Norocul vă petrece” sau pornind de la un vers	49
Nu-i spune Gioni...	87
Nume de legendă	35
O	
O antologie de literatură pentru copii	169
„O cheamă Veronika”	75
O istorie critică a literaturii din Basarabia	8
O nouă perspectivă didactică asupra literaturii române	95
O precizare	137
O săptămână de poeme citite	148
o săptămână de poeme nescrise	2, 29
oleandrii mă strigă roz; ca un milog stau la poarta bisericii; te privesc adînc albastru...	34
P	
Pastorală	26
„Pentru a ne convinge că existăm cu adevărat”	72
Pentru lecturile „copilului universal”	168
„Peste Prut am 21 de veri...”	121
Poeta ce se insinuează în vocile lumii	88
Poetul „ca un sens în fața mașinii de scris”	80
Poezia care se ascunde la zeci și mii de metri sub apă...	122
Poezia singurătății eretice	76
Poezia socială este o poezie angajată în umanitate	118
Postmodernismul între avangardă	

și postmodernism	86
Porni luceafărul	54
Portret în acuarelă bleu	96
Portret neterminat al... Mariei Șleahțițchi	131
Presa de cultură : Revista Sud-Est	64
Prima, a doua, a treia... verba	92
Proiecții ale femininului în lirica lui Grigore Vieru	55
Publicistica lui Ion Druță sub semnul manipulării	70
R	
Reflecții ale interiorului sau despre coloanele templului eminescian: Interpretări și comentarii	47
Relația culturii cu puterea	67
Rescrierea sau efectul Menard în romanul optzecist	24
Reveria lucidității	151
Revista „Basarabia”, seismograma unei epoci	59
Romanele unui pretext de roman	39
Romanul contemporan postmodern	22
Romanul optzecist din Basarabia sub semnul inovației	25
Romanul postmodernist	65
S	
Saxofonul cu frunze roșii	66
Scriitori basarabeni despre edituri, cititori și cărți	125
Scrisoare deschisă către poetul Grigore Vieru	112
scrisori către virginia woolf	13
Semnele timpului. Jurnal de lectură	81
Sens și semnificație în lirica lui Eminescu	57
Silviu Berejan sau despre spiritul academic la noi acasă	111
Specificul și funcțiile umorului în proza moldovenească pentru copii (anii 60 - 80)	43
Superioritatea este evidentă	106
Ș	
Șase minciuni într-o singură frază	

și încă atâtea altele	113
„...Și...”	135
Șlehtițchi, Maria	144
Știința este o formă de împărtășanie...	124
T	
Tard	103
Tăcerea care coace cuvântul	98
Tehnica ambiguității în proza generației '80	63
Timp comentativ și timp narativ în „Scrisoarea 1” de Mihai Eminescu	19
Totul despre el	93
Trei cărți pe linia întîi	159
Trei debuturi	90
Trei debuturi. 2. Scrisul la alb, scrisul la negru...91	
Trei puncte de vedere asupra unei singure literaturi	69
13 scrisori către Virginia Woolf: Versuri	30
Tudor Arghezi: Revelațiile liricii de dragoste	50
U	
Un clopoțel a tresărit subțire	37
Un lingvist pentru secolul XXI	6
Un poet din Bucovina. Ștefan Hostiuc	60
Un secol de literatură română în Basarabia	94
Universul din scoică	9
V	
„Vacanța omuleților de zăpadă”	41
Versiunea engleză a unor destine singulare	77
Versuri	28
Vitalie Ciobanu: romanul ca „ambalaj de cuvinte”	102
Vizualizarea discursului poetic (post)modernist (semnificantul grafic)	145
Y	
Yng și Yang sau despre corpul de femeie și gândirea de bărbat a poeziei	73
Z	
Zburînd deasupra satului natal	132

Ж

Жанрово-стилевые поиски в молдавской
прозе для детей 60-80-х гг 1

П

Пастораль 27

С

«Соловей» 42

Ф

Функция юмора в молдавской прозе
для детей 14

Index de publicații periodice

Accent provincial (Bălți)	117, 131
Accente	128
Basarabia	30, 31, 39, 61
Buletinul rectoratului (Bălți)	110
Caligraf (Mehedinți)	156
Contrafort	28, 29, 34, 40, 60, 70, 112, 119, 120, 123, 125, 126, 139, 162
Convorbiri literare (Iași)	76, 150, 164
Curierul de nord (Bălți)	54, 56
Curierul românesc (București)	170
Dacia Literară (Iași)	59
Democrația	158
Familia (Oradea)	146
Făclia	47-51, 106
Flux	109, 148
Glia drochiană (Drochia)	44, 45
Învățământul public	41
Jurnal de Chișinău	112, 113, 132, 137, 139, 140, 157, 172
Jurnal național	108
Limba română	58
Literatura și arta	46, 105, 135, 136, 138, 140, 141, 152, 167
Magazin bibliologic	101
Mesagerul literar și artistic	169
Observator cultural (București)	161
Piața literară (Cluj)	160
Poesis (Satu Mare)	32
Poezia (Iași)	33
Porto-Franco (Galați).	57
Revista de lingvistică și știință literară	43, 55, 62, 145, 165
România literară (București)	149
Semn (Bălți)	52, 53, 57, 63-65, 68, 81, 89, 99, 102, 103, 107, 115, 116, 118,

	122, 124, 130, 153, 159, 168
Steaua (Cluj-Napoca)	163
Sud-Est	38, 66, 67, 69, 75, 154, 171
Timpul	71-74, 77-80, 82-88, 90-98, 100
Tinerimea Moldovei	35-37
Viața Basarabiei	151, 155
Zece plus	121

Детская литература (Moscova)	42
Народное образование	41

Index de titluri al tezelor de licență/ master/ doctor

A

- Actul inițiativ în basmul popular românesc 207
Aureliu Busuioc și proza urbană 188

C

- Canonul literar românesc 187,
206

- Chipuri de femei, priviri de bărbați (Imaginea femeii în romanul românesc interbelic: *Maitreyi* de M. Eliade, *Adela* de G. Ibrăileanu și *Rusoaica* de G. Mihăescu) 204

- Considerații asupra temporalității în poetica eminesciană 193

D

- Dialogul neîntrerupt : I. L. Caragiale – E. Ionesco 196
Discursul narativ crengian între text și arhitext 220

G

- Generația '80 în (con)texte dramatice postmoderniste 185

I

- Identitate și alteritate în jurnalul intim românesc 189
Imaginea Basarabiei în opera Eminesciană 219
Imaginea țăranului în romanul românesc 197
Influențe impresioniste în poezia lui Vitalie Tulnic 216
Izolarea ca stare a ființei romantice în opera lui Mihai Eminescu 214

L

- Lirica erotică eminesciană 208
Liviu Damian: privire din și dincolo de generația sa 212
Ludicul și parodicul în proza românească postmodernă 190

M

- Mihai Eminescu în perspectiva istoriei literare române din Basarabia 213
Mihai Eminescu și literatura germană 215
Metamorfozele ritualului inițiativ feminin 197
Modalități de structurare a materialului narativ în romanele lui Aureliu Busuioc 200

Motivul claustrării în opera lui Mihai Eminescu	198
P	
Poezia contemporană basarabeană și fenomenul intertextualității	223
Postmodernismul între avangardă și postmodernism	86
Prezențe epice în poezia lui George Coșbuc	194
Proiecții mitice în literatura română	195
Poezia erotică a lui Tudor Argezi sub semnul creator al limbajului	217
Portret neterminat al... Mariei Șlehtițchi	131
Problema creației în operele lui Lucian Blaga <i>Meșterul Manole</i> și Horia Lovinescu <i>Moartea unui artist</i>	210
Poezia lui Ion Vatamanu	211
Presa literară românească în Basarabia postbelică	192
Proiecții ale personajului feminin în romanul românesc interbelic	186
Proza lui Vladimir Beșleagă	199
R	
Ritualul inițierii feminine sau metanoia feminină	191
Romanul basarabean postmodernist: între exerciții și certitudine	205
S	
Simbolul arborelui în literatura română a secolului XX	203
T	
Tehnici narative în construcțiile românești	202
Tehnici narative în romanul basarabean din anii 60	222
Tipologia <i>obsedatului</i> în romanele lui Camil Petrescu	209
Tipologia personajelor în opera lui I. L. Caragiale	201
U	
Universul copilăriei și imaginea copilului la Charles Dickens, Ion Creangă și Mark Twain	224
Universul prozei lui Vlad Ioviță	225
V	
Vocile autorilor în romanul <i>Femeia în roșu</i> de M. Nedelciu, A. Babeți, M. Mihăieș	221

Surse electronice

http://www.science.mrda.md	175
http://www.litere.usv.ro/cisl/1995.html-22k	17
http://www.contrafort.md/2001/83-85/243.html	40
http://www.contrafort.md/2002/95-96/417_3.htm	70
http://www.sud-est.md/numere/20030115/article_6/	69
http://www.sud-est.md/numere/20030321/article_13	75
http://www.contrafort.md/2004/111-112/671.html	34
http://www.cuoremoldavo.com/download-/MOLD/imag_moldovei2004.pdf	133
http://www.bnrm.md/publicatii/files/1/2005_3-4_15.pdf	101
http://www.sud-est.md/numere/20050105/	171
http://www.revistafamilia.as.ro/2005/-10/editorial.htm	146
http://www.lit.tuiasi.ro/philippide/pages	177
http://www.real.beltsy.md/~jutrzenka/	178
http://www.students.info.uaic.ro/~evalica/eminescu/sectiuni.html	179
http://www.cnaa.acad.md/thesis/2117/-17k	180
http://www.centrul-cultural.ro/revista-cafenea-2005-04-articol.php?CodArticol=3-13k.-14	181
http://www.laurencejth.over-blog.net/article-2137518.Html.-144k	182
http://www.bcucluj.ro/re/oc/BistRo/autS1.HTM-7k	183
http://www.ear.ro/3brevist/rv9/SUMAR.pdf	
SupplementalResult	184
http://www.timpul.mdl.net/Rubric.asp?idIssue=11&idRubric=173	88
http://www.timpul.mdl.net/Article.asp?idIssue=43&idRubric=790&idArticle=1959	95
http://www.timpul.md/Rubric.asp?idIssue=86&idRubric=1342	100
http://www.jurnal.md/articol.php?id=3754&cat=&editie=415	112
http://www.jurnal.md/articol.php?id=3874&cat=7&editie=422	113
http://www.jurnal.md/articol.php?id=3893&editie=423	137
http://www.jurnal.md/index.php?editie=412	172